

Suvestinė redakcija nuo 2022-12-13

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [52-2598](#), i. k. 112203NISAK00001-82

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMO IR VARTOTOJŲ SISTEMŲ EKSPLOATAVIMO
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2012 m. gegužės 2 d. Nr. 1-82
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2011, Nr. [87-4186](#)) 5 straipsnio 3 punktu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 21 d. nutarimu Nr. 1104 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 725 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ ir 2009 m. spalio 14 d. nutarimo Nr. 1317 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ pripažinimo netekusiais galios“ (Žin., 2011, Nr. [118-5549](#)) 1.2 punktu,

t v i r t i n u Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisykles (pridedama).

ENERGETIKOS MINISTRAS

ARVYDAS SEKMOKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2012 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. 1-82
(Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2016 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 1-285
redakcija)

GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMO IR VARTOTOJŲ SISTEMŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato pagrindinius organizacinius ir techninius gamtinių dujų skirstymo sistemų (toliau – skirstymo sistema) ir vartotojų gamtinių dujų sistemų (toliau – vartotojo sistema) eksploatavimo reikalavimus.

2. Taisyklės privalomos asmenims, kuriems skirstymo sistema ar atskiros jos dalys priklauso nuosavybės teise, asmenims, kurie valdo skirstymo sistemą kitais teisėtais pagrindais nei nuosavybės teise, asmenims, kurie atlieka skirstymo sistemos ar atskirų jos dalių eksploatavimo darbus. Taisyklės privalomos vartotojų sistemų savininkams, valdytojams ir šias sistemas eksploatuojantiems asmenims.

3. Taisyklės taikomos ne didesnio kaip 16 barų darbinio dujų slėgio skirstymo ir vartotojų sistemoms (toliau – dujų sistemos).

4. Taisyklės netaikomos eksploatuojant moksliai tiriamus ir bandomus dujų įrenginius, metalurgijos pramonės dujų įrenginius, gamtines dujas (toliau – dujos) kaip žaliavą naudojančios chemijos ir naftos perdirbimo pramonės vamzdynus bei jų įrenginius, dujų ir oro mišinio sprogimo energiją vartojančius įrenginius, transporto priemonių dujų įrenginius, mobilius dujas naudojančius įrenginius. Taisyklės netaikomos pramonės, energetikos ir vartotojų objektams, kurių dujų vamzdynų ar dujų įrenginių eksploatavimą reglamentuoja kiti teisės aktai.

5. Eksploatuojant skirstymo ir vartotojų sistemas privaloma vadovautis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – Gamtinių dujų įstatymas), Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas), kitų teisės aktų, tarp jų nurodytų Taisyklių 1 priede, nuostatomis, Taisyklėmis. Eksploatuojant dujų sistemas taip pat būtina vykdyti įrenginių, prietaisų, įtaisų gamintojų reikalavimus ir nurodymus.

6. Skirstymo sistemos, sujungtos su perdavimo sistema ar su suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) įrenginiais, eksploatavimo atsakomybės riba prasideda vieno metro atstumu už dujų skirstymo stoties ar SGD įrenginių teritorijos aptvėrimo išvadinio dujotiekio kryptimi, jeigu nesutarta kitaip. Atsakomybės riba tarp skirstymo sistemų nustatoma skirstymo sistemų operatorių tarpusavio susitarimu.

7. Skirstymo sistemų ir vartotojų sistemų eksploatavimo atsakomybės ribos nustatomos vadovaujantis Taisyklių 1 priedo 18 punkte nurodyto teisės akto nustatytais skirstymo paslaugų teikimo ribų nustatymo principais. Skirstymo sistemos ir vartotojo sistemos eksploatavimo atsakomybės riba yra sistemų nuosavybės riba, jei šalys nesutaria kitaip arba kiti teisės aktai nenustato kitaip.

8. Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Gamtinių dujų įstatyme, Statybos įstatyme ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS SKIRSTYMO SISTEMŲ EKSPLOATAVIMO ORGANIZAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS EKSPLOATUOJANČIOS ĮMONĖS

9. Skirstymo sistemos eksploatavimą užtikrina skirstymo sistemos operatorius, kuriam nuosavybės teise priklauso skirstymo sistema ar atskiros jos dalys arba kuris valdo skirstymo sistemą kitais teisėtais pagrindais nei nuosavybės teisė ir kuris licencijoje nurodytoje teritorijoje verčiasi dujų skirstymo veikla (toliau – eksploatuojanti įmonė).

10. Eksploatuojanti įmonė suformuoja padalinį, turintį kvalifikuotus darbuotojus, aprūpintus technine, technologine įranga, apsaugos, ryšio priemonėmis (toliau – kvalifikuotas padalinys), užtikrinančią patikimą, efektyvų ir saugų skirstymo sistemos eksploatavimą, avarijų ir sutrikimų lokalizavimą bei likvidavimą. Eksploatuojanti įmonė turi teisę samdyti kitus asmenis eksploatavimo darbams atlikti, jeigu jie turi teisės aktų nustatyta tvarka išduotus atestatus eksploatavimo darbams.

11. Kvalifikuotų padalinių struktūrą, jų uždavinius, funkcijas nustato eksploatuojančios įmonės valdymo organai arba eksploatuojančios įmonės vadovas.

12. Eksploatuojančioje įmonėje turi būti parengti ir patvirtinti kvalifikuotų padalinių darbuotojų pareiginiai nuostatai, darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos, gaisrinės saugos instrukcijos, darbų technologijos ir (ar) įrenginių eksploatavimo instrukcijos. Įrenginių eksploatavimo instrukcijų rengti neprivaloma, jeigu yra gamintojų parengtos instrukcijos ar kiti dokumentai, reglamentuojantys įrenginių, įtaisų, prietaisų eksploatavimą (naudojimą).

13. Kvalifikuotų padalinių darbuotojų pareiginius nuostatus, instrukcijas tvirtina eksploatuojančios įmonės vadovas ar jo įgalioti vadovaujantys darbuotojai pagal savo kompetenciją. Gamintojų instrukcijų tvirtinti neprivaloma.

14. Kvalifikuoti padaliniai turi būti aprūpintos technine dokumentacija, medžiagomis, reikiama mechanizmais, įrankiais, prietaisais, transporto, ryšių, asmeninėmis apsauginėmis ir kitomis priemonėmis, reikalingomis patikimam, efektyviam ir saugiam dujų sistemų eksploatavimui užtikrinti.

ANTRASIS SKIRSNIS DARBUOTOJAI

15. Eksploatuoti dujų sistemas ir vadovauti eksploatavimo darbams gali ne jaunesni kaip 18 metų asmenys, atestuoti teisės aktų nustatyta tvarka ir įgiję reikiamų žinių ir įgūdžių eksploatavimo darbams atlikti (toliau – kvalifikuoti darbuotojai).

16. Kvalifikuoti darbuotojai pagal jų pareiginius nuostatus ir faktiškai atliekamą darbą turi būti atestuoti Taisyklių 1 priedo 14 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka. Skirstymo sistemų objektuose (su skirstymo sistemų objektais) dirbant asmenims (rangovų organizacijoms), eksploatuojantiems skirstymo sistemas ar atskiras jų dalis, pagal su eksploatuojančia įmone sudarytas sutartis, tokių eksploatuojančių asmenų (rangovų organizacijų) kvalifikuotų darbuotojų neformaliojo mokymo ir (ar) kvalifikacijos tobulinimo programos papildomai turi būti suderintos su skirstymo sistemos, kurioje atliekami darbai, operatoriumi. Šiame punkte nurodytas darbuotojų atestavimas neprivalomas eksploatuojančios įmonės darbuotojams, kurie tiesiogiai neužsiima dujų sistemų eksploatavimu.

17. Naujiems apmokytiems ir atestuotiems kvalifikuotiems darbuotojams prieš leidžiant savarankiškai dirbti dujų sistemų eksploatavimo darbus skiriama ne mažiau kaip 10 darbo dienų (pamainų) stažuotė. Stažuotės metu šie darbuotojai dirba prižiūrimi kvalifikuoto darbuotojo, kurį skiria kvalifikuoto padalinio vadovas.

18. Eksploatuojanti įmonė ir skirstymo sistemas, atskiras jų dalis ar vartotojų sistemas eksploatuojantys asmenys privalo organizuoti darbuotojų mokymą, kvalifikacijos kėlimą, tobulinti darbuotojų įgūdžius (Taisyklių 1 priedo 14 punktas).

TREČIASIS SKIRSNIS DARBŲ ORGANIZAVIMAS

19. Dujų sistemų eksploatavimas vykdomas vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, Taisyklėmis, įrenginių gamintojų dokumentais, darbų technologijų ir (ar) įrenginių eksploatavimo instrukcijomis, eksploatuojančios įmonės parengtais dokumentais.

20. Dujų sistemų techninės priežiūros darbai atliekami pagal eksploatuojančios įmonės sudarytus techninės priežiūros grafikus. Dujų sistemų techninės priežiūros grafikai gali būti sudaromi elektroninėje formoje. Dujų sistemų techninės priežiūros grafikai sudaromi vadovaujantis Taisyklių 2 priede nurodytu darbų periodiškumu. Dujų sistemų techninė priežiūra apima apžiūrą (dujotiekių, jų įtaisų, įrenginių būklės įvertinimą, dujų nuotėkių nustatymą, apsaugos zonos būklės ir pažeidimų, neatitikimų bei defektų nustatymą apžiūrint), techninį patikrinimą (dujų sistemų ir jų techninių parametrų patikrinimą, darbo režimų palaikymą ir atkūrimą, požeminių dujotiekių sandarumo patikrinimą) ir taisymą (gedimų, defektų šalinimą). Techninės priežiūros metu nustatyti dujų nuotėkiai ir dujotiekių defektai analizuojami, vertinami, klasifikuojami ir šalinami, vadovaujantis Taisyklių 3 priede nurodytais principais, atliekant techninės priežiūros darbus bei rengiant remonto darbų planus (programas). Dujotiekio, dujotiekio įtaisų, dujotiekio įrenginių pažeidimai, gedimai ir defektai turi būti registruojami. Pažeidimai, gedimai ir defektai, kurių negalima pašalinti atliekant techninės priežiūros darbus, įrašomi į remonto ar rekonstravimo darbų planą (programą).

21. Dujų sistemų rekonstravimo, remonto darbai atliekami pagal eksploatuojančios įmonės sudarytus rekonstravimo ir remonto darbų planus ar programas. Rekonstravimo ir remonto darbai planuojami įvertinant dujų sistemų naudojimą, techninę būklę, techninės priežiūros metu nustatytus defektus, gedimus. Sudarant dujų sistemų rekonstravimo, remonto darbų planus ar programas, reikia atsižvelgti į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros pateiktą informaciją apie numatomus atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-268](#), 2021-10-20, paskelbta TAR 2021-10-20, i. k. 2021-21843

22. Eksploatavimo metu keičiami dujotiekių vamzdynai, įrenginiai (dujų slėgio reguliavimo įrenginiai, SGD įrenginiai, apsaugos nuo korozijos įrenginiai), prietaisai, įtaisai (uždarymo įtaisai, hidrauliniai uždoriai, kondensato rinktuvai, kontroliniai vamzdeliai, kontroliniai laidininkai, kompensatoriai, prapūtimo ir (ar) išleidimo įtaisai, indikacinių laidų kontrolės punktų įtaisai) ir naudojamos medžiagos turi būti ne žemesnių charakteristikų už eksploatuojamų vamzdynų, įrenginių, prietaisų, įtaisų charakteristikas, kad nepablogintų dujų sistemų bei jos įrenginių parametrų.

23. Medžiagos, vamzdžiai, įrenginiai, įtaisai, prietaisai, naudojami eksploatuojant dujų sistemas, turi turėti dokumentus, patvirtinančius jų kokybę ir (ar) atitiktį privalomiesiems saugos reikalavimams pagal galiojančius techninius reglamentus ir kitus dokumentus bei teisės aktus.

24. Atlikti techninės priežiūros, remonto, rekonstravimo darbai turi būti dokumentuojami arba fiksuojami informacinėse sistemose.

25. Žemės darbai vykdomi atsižvelgiant į Satybos įstatymą (Taisyklių 1 priedo 3 punktas) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatytus reikalavimus.

26. Jeigu techninės priežiūros, remonto ar rekonstravimo darbus atlieka rangovas, jis privalo paskirti darbų vadovą ir gauti dujų sistemas eksploatuojančios įmonės leidimą darbams atlikti.

27. Darbai, priskiriami darbams dujų aplinkoje, turi būti atliekami vadovaujantis Taisyklių 1 priedo 26 punkte nurodyto teisės akto reikalavimais.

28. Pavojingos medžiagos naudojamos ir prižiūrimos pagal 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiančio ir panaikinančio direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL 2008 L

353, p. 1) nustatytus reikalavimus.

29. Potencialiai pavojingi įrenginiai, kurie pagal parametrus patenka į potencialiai pavojingų įrenginių kategorijų parametrų sąrašą (Taisyklių 1 priedo 7 punktas), prieš pradėdant juos eksploatuoti turi būti Taisyklių 1 priedo 9 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka užregistruoti Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-101](#), 2020-04-22, paskelbta TAR 2020-04-23, i. k. 2020-08503

30. Potencialiai pavojingiems valstybės registre įregistruotiems įrenginiams privaloma tvarka atliekamas techninės būklės tikrinimas. Privalomąją techninės būklės tikrinimą atlieka akredituotosios potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos (toliau – akredituotosios įstaigos) (Taisyklių 1 priedo 4, 7 punktai).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-101](#), 2020-04-22, paskelbta TAR 2020-04-23, i. k. 2020-08503

31. Akredituotosios įstaigos potencialiai pavojingų įrenginių privalomąją techninės būklės tikrinimą atlieka šių įrenginių naudojimo ir priežiūros teisės aktuose bei gamintojo pateiktuose įrenginių techniniuose dokumentuose nustatyta tvarka, terminais ir apimtimi (nesant nustatytų terminų – ne rečiau kaip kartą per 5 metus). Potencialiai pavojingų įrenginių techninė būklė tikrinama ir vertinama pagal akredituotosios įstaigos parengtą metodiką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-101](#), 2020-04-22, paskelbta TAR 2020-04-23, i. k. 2020-08503

32. Vykdamas suvirinimo darbus turi būti vadovaujamas Taisyklių 1 priedo 55–63 punktuose nurodytų standartų, darbų technologijų ir (ar) suvirinimo darbų instrukcijų reikalavimais, eksploatuojančios įmonės parengtais suvirinimo procedūrų aprašais.

33. Suvirinimo darbus gali atlikti suvirintojai, Taisyklių 1 priedo 54 ir 66 punktuose nurodytų standartų nustatyta tvarka atestuoti pagal faktiškai atliekamą darbą ir turintys kvalifikacijos patvirtinimo pažymėjimą.

34. Suvirintos sandūros turi būti patikrintos neardomosios kontrolės metodais pagal Taisyklių 1 priedo 64–65 punktuose nurodytų standartų reikalavimus. Suvirintos sandūros, kurių negalima išbandyti stiprumo bandymu, turi būti patikrintos transportuojamos terpės (dujų) darbinio slėgio.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-460](#), 2022-12-12, paskelbta TAR 2022-12-12, i. k. 2022-25293

35. Vykdamas planinius dujų sistemų remonto, rekonstravimo darbus, naujų dujų sistemų prijungimą, kai nutraukiamas ar ribojamas dujų skirstymas, apie tai turi būti pranešama dujų vartotojams teisės aktų nustatyta tvarka.

36. Dujų slėgio reguliavimo įrenginiai, SGD įrenginiai ir saugos nuo korozijos įrenginiai privalo turėti įrenginio schemas.

37. Dujų sistemos prieš jas pradėdant eksploatuoti turi būti išbandytos.

KETVIRTASIS SKIRSNIS TECHNINĖ DOKUMENTACIJA

38. Eksploatuojanti įmonė privalo turėti ir saugoti saugiam dujų sistemų eksploatavimui reikalingą dokumentaciją. Projektinė, statybinė dokumentacija, techniniai pasai turi būti saugomi per visą įrenginių eksploatavimo laiką. Kita techninė dokumentacija saugoma teisės aktais nustatytą saugojimo laiką. Dokumentacija, kuriai teisės aktais saugojimo laikas nenustatytas, turi būti saugoma eksploatuojančios įmonės vadovo ar jo įgalioto asmens nustatytą laiką.

39. Užbaigus dujų sistemų ar jos įrenginių statybą, įrengimą, prieš juos pradėdant eksploatuoti, turi būti parengti eksploatuojančios įmonės nustatytos formos dujotiekių, dujotiekių įrenginių techniniai pasai, dujotiekių įrenginių schemas, nustatyti dujotiekių įrenginių darbo

parametrai. Techniniai pasai, schemas ir kita dujų sistemų eksploatavimui reikalinga dokumentacija gali būti parengiama, pildoma ir rašoma elektronine forma. Dujotiekio įrenginių schemose turi būti pažymėti visi įrenginiai, įtaisai, jų dalys. Turi būti sudaromos dujotiekių schemas (geodezinės nuotraukos, maršrutiniai žemėlapiai ir pan.), pagal kurias būtų galima nustatyti dujotiekių įrengimo vietą ir padėtį.

40. Techniniame pase turi būti daromi įrašai apie atliktus remonto (išskyrus Taisyklių 150.6–150.9 papunkčiuose nurodytus) ar rekonstravimo darbus, dujotiekių prijungimo, suvirinimo, derinimo, paleidimo ir derinimo darbus, bandymus.

41. Darbų technologijos ir (ar) įrenginių eksploatavimo instrukcijose nurodomi įrenginių veikimo parametrai, jų parengimo paleisti, leidimo, veikimo, stabdymo ir priežiūros tvarka esant normaliam ar avariniam veikimo režimui, privalomi darbų ir gaisrinės saugos reikalavimai, darbų kokybės tikrinimo būdai ir priemonės. Įrenginių eksploatavimo instrukcijos turi būti parengtos vadovaujantis įrenginių gamintojų dokumentais, nurodymais, rekomendacijomis.

42. Instrukcijos, technologinės schemas turi būti peržiūrimos ir koreguojamos įsigaliojus naujiems arba pakeitus teisės aktus, į kurių reikalavimus turi būti atsižvelgiama, taip pat keičiant technologinį procesą, darbo sąlygas, pradedant naudoti naujus įrenginius, medžiagas, prietaisus, naujas darbo, darbų saugos priemones ir pan.

43. Eksploatuojančios įmonės nustato konkrečius naudojamų instrukcijų ir dokumentacijos sąrašus kiekvienam kvalifikuotam padaliniui. Instrukcijų, dokumentų rinkinį, reikalingą pavestam darbui vykdyti, privalo turėti kiekvienas kvalifikuotas padalinys ar jos vadovas. Instrukcijų, dokumentų rinkinys laikomas darbuotojams žinomoje ir prieinamoje vietoje. Instrukcijos, dokumentai registruojami eksploatuojančios įmonės nustatyta tvarka.

PENKTASIS SKIRSNIS

AVARIJŲ, SUTRIKIMŲ IR KITŲ ĮVYKIŲ (GEDIMŲ) LOKALIZAVIMAS IR LIKVIDAVIMAS

44. Avarijas, sutrikimus, kitus įvykius (gedimus) skirstymo sistemose lokalizuoja ir likviduoja šias sistemas eksploatuojanti įmonė. Avarijų ir sutrikimų lokalizavimas apima neatidėliotinus veiksmus, atliekamus esant dujų sistemos ar jos įrenginių sutrikimams ir avarijoms, kad būtų sustabdytas sutrikimo ar avarijos plitimas, apsaugoti žmonės ir aplinka, maksimaliai išsaugota dujų sistema ir (ar) jos sudedamosios dalys, materialinės vertybės. Skirstymo sistemas eksploatuojanti įmonė lokalizuoja avarijas, sutrikimus, gedimus buitinių vartotojų dujų sistemose, kurios prijungtos prie skirstymo sistemos, taip pat nebuitiniams vartotojams prašant padeda lokalizuoti avarijas ir sutrikimus šių vartotojų dujų sistemose. Avarijos, sutrikimai, kiti įvykiai (gedimai) skirstymo sistemose turi būti lokalizuojami nedelsiant, darbo ir nedarbo dienomis. Lokalizavimo darbai atliekami be pertrūkių.

45. Eksploatuojanti įmonė avarijoms, sutrikimams lokalizuoti ir likviduoti privalo turėti:

45.1. visą parą, darbo ir ne darbo dienomis dirbančią tarnybą arba parengtus darbuotojus, sugebančius lokalizuoti avarijas, sutrikimus, kitus įvykius (gedimus);

45.2. tarnybą ar paskirtus asmenis, priimančius pranešimus apie avarijas, sutrikimus, kitus įvykius (gedimus) su nuolat veikiančiais, viešai ir periodiškai skelbiamais laidinio ir mobiliojo ryšio telefonais;

45.3. reikalingas transporto, ryšių, saugos priemones, prietaisus, įrankius, mechanizmus, įrenginius, medžiagas, techninę dokumentaciją operatyviai lokalizuoti ir likviduoti avarijas, sutrikimus, kitus įvykius (gedimus);

45.4. parengtus personalo veiksmų planus avarijų, sutrikimų lokalizavimui;

45.5. bendradarbiavimo su kitomis institucijomis bei asmenimis planus, susitarimus lokalizuojant ar likviduojant avarijas ir (ar) sutrikimus.

46. Eksploatuojanti įmonė teisės aktų nustatyta tvarka privalo pranešti valstybės įgaliotoms institucijoms apie dujotiekių, jų įrenginių veikimo avarijas, sutrikimus ir su tuo susijusius nelaimingus atsitikimus, žalą aplinkai, organizuoti avarijų, sutrikimų tyrimą.

47. Eksploatuojančios įmonės darbuotojams, atliekantiems avarijų, sutrikimų, kitų įvykių (gedimų) lokalizavimo darbus, ne rečiau kaip kartą per metus privaloma organizuoti galimų avarijų, sutrikimų, kitų įvykių (gedimų) lokalizavimo teorinius ir praktinius mokymus. Įvykę praktiniai mokymai registruojami treniruočių registravimo žurnale.

48. Avarijos, sutrikimai lokalizuojami pagal eksploatuojančios įmonės vadovo ar jo įgalioto asmens patvirtintą personalo veiksmų planą. Jame turi būti numatyta lokalizavimo tvarka, veiksmų eiliškumas. Lokalizavimo veiksmai turi būti peržiūrimi ir koreguojami įsigaliojus naujiems ar pasikeitus taisyklių, norminių teisės aktų reikalavimams, pasikeitus darbo sąlygoms, pareikalavus valstybinėms kontroliuojančioms institucijoms.

49. Aptikus pastatų cokoliniuose aukštuose, rūsiuose, laiptinėse, tuneliuose, kolektoriuose, kitose patalpose dujų koncentraciją daugiau kaip 2 %, būtina nedelsiant atjungti dujų sistemą (nutraukti dujų srautą į pastatą) ar jos dalį. Avarijos, sutrikimo, kito įvykio (gedimo) lokalizavimo vietoje, esant dujų nuotėkiui, turi būti vykdoma dujų koncentracijos kontrolė 50 m zonoje nuo avarijos, sutrikimo ar gedimo vietos arba nuo dujų nuotėkio ar dujų koncentracijos nustatymo vietos. Turi būti imamasi veiksmų uždujintų vietų vėdinimui užtikrinti.

50. Eksploatuojanti įmonė turi nuolat laikyti minimalų atsargų kiekį (vamzdžių, uždarymo įtaisų, dujotiekio įrenginių ir įtaisų atsarginių dalių, medžiagų), būtiną avarijoms, sutrikimams, kitiems įvykiams (gedimams) lokalizuoti ir likviduoti. Konkretų atsargų kiekį nustato eksploatuojančios įmonės.

51. Lokalizavus avarijas, sutrikimus, kitus įvykius (gedimus), likviduoti avarijų, sutrikimų, kitų įvykių (gedimų) pasekmes ir atnaujinti dujų skirstymą gali dujų sistemą eksploatuojančios įmonės kvalifikuoto padalinio, gavusio avariją, sutrikimą tiriančios komisijos leidimą, kai tokia komisija yra sudaroma.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

SKIRSTYMO SISTEMŲ TECHNOLOGINIS VALDYMAS

52. Skirstymo sistemos valdomos vadovaujantis teisės aktais, Taisyklėmis, eksploatuojančios įmonės parengtais dokumentais.

53. Skirstymo sistemos valdymas turi užtikrinti:

53.1. stabilų ir patikimą vartotojų ar sistemos naudotojų skirstymo poreikių patenkinimą pagal sudarytas sutartis;

53.2. dujų srautų valdymą, nustatyto slėgio palaikymą, reguliavimą;

53.3. skirstymo sistemos veiklos parametrų (slėgio, kiekio) kontrolę;

53.4. dujų srautų balansavimą skirstymo sistemoje;

53.5. transportuojamų dujų kokybės parametrų kontrolę;

53.6. avarijų, sutrikimų, kitų įvykių (gedimų) lokalizavimo bei likvidavimo koordinavimą;

53.7. skirstomųjų dujų apskaitą;

53.8. vartotojų informavimą apie dujų srauto sumažėjimą, ribojimą, nutraukimą.

54. Skirstymo sistemos veikimo parametrai nustatomi projektuojant skirstymo sistemas arba pagal eksploatuojančios įmonės nustatytus darbo režimus.

55. Kai skirstymo sistema skirsto dujas daugiau kaip vienam šimtui vartotojų, eksploatuojanti įmonė turi paskirti kvalifikuotą padalinį (padalinius), kuris (kurie) būtų atsakingas (atsakingi už skirstymo sistemos valdymą).

III SKYRIUS

VARTOTOJŲ SISTEMŲ EKSPLOATAVIMO ORGANIZAVIMAS

56. Vartotojų sistemų eksploatavimą užtikrina ir už jų patikimą, saugų eksploatavimą, naudojimą bei atitiktį teisės aktų reikalavimams atsako tų sistemų savininkai ar valdytojai (toliau – vartotojai).

57. Vartotojų sistemas eksploatuojantys asmenys turi užtikrinti patikimą, saugų vartotojo sistemos eksploatavimą, vartotojų sistemų atitiktį teisės aktų reikalavimams, operatyviai šalinti gedimus, saugoti aplinką. Dujiniai prietaisai, dujiniai technologiniai įrenginiai turi būti eksploatuojami ir naudojami vadovaujantis gamintojų nurodymais ir dokumentacija.

58. Nebuitiniai vartotojai, turintys 100 kW ir didesnės bendros galios dujinius prietaisus ar dujinius technologinius įrenginius, turi paskirti už vartotojo sistemos eksploatavimą atsakingus asmenis, atestuotus teisės aktų nustatyta tvarka. Nebuitiniai vartotojai, turintys iki 100 kW bendros galios dujinius prietaisus ar dujinius technologinius įrenginius, už vartotojo sistemos eksploatavimą atsakingo asmens paskirti neprivalo.

59. Vartotojai jiems priklausančias dujų sistemas gali eksploatuoti patys arba turi sudaryti sutartis su eksploatavimo darbų paslaugas teikiančiais asmenimis. Vartotojai, kurie patys eksploatuoja savo dujų sistemą, privalo suformuoti kvalifikuotą padalinį ir (ar) turėti kvalifikuotus darbuotojus vartotojo sistemai eksploatuoti.

60. Vartotojų sistemų, dujinių prietaisų, dujinių technologinių įrenginių eksploatavimo darbų paslaugas teikiantys asmenys turi būti atestuoti teisės aktų nustatyta tvarka.

61. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba savo interneto tinklalapyje skelbia sąrašą asmenų, kuriems yra išduoti atestatai dujų sistemų eksploatavimo darbams ir kurie teikia dujų sistemų eksploatavimo darbų paslaugas. Taip pat skelbiama informacija, kuri padėtų vartotojams aiškiai ir suprantamai pasirinkti dujų sistemų eksploatavimo darbus atliekančius asmenis (asmenų, kurie vykdo dujų sistemų eksploatavimo darbus, sąrašas, jų adresai, kontaktiniai duomenys ir kt.).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-159](#), 2019-05-21, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08053

62. Nebuitinių vartotojų dujų sistemų eksploatavimui organizuoti Taisyklių II skyriaus pirmajame, antrajame, trečiajame ir ketvirtajame skirsniuose išdėstyti privalomi reikalavimai, kurie reikalingi saugiam ir patikimam vartotojo sistemos funkcionavimui užtikrinti.

63. Asmenys, besinaudojantys dujiniais prietaisais, turi būti instruktuojami, kaip saugiai naudotis dujomis ir kaip naudotis dujiniais prietaisais.

64. Nebuitinių vartotojų darbuotojus, kaip saugiai naudotis dujomis ir kaip naudotis dujiniais prietaisais, instruktuoja už vartotojo sistemos eksploatavimą atsakingas asmuo arba vartotojo sistemą, dujinius prietaisus eksploatuojantys atestuoti darbuotojai. Nebuitinių vartotojų darbuotojų instruktavimas turi būti fiksuojamas instruktavimo žurnale, kuris turi būti saugomas pas nebuitinį vartotoją.

65. Buitinius vartotojus apie tai, kaip saugiai naudotis dujomis, pagal teisės akto, nurodyto Taisyklių 1 priedo 19 punkte, nustatytus reikalavimus instruktuoja dujų tiekimo įmonės, kurios sudaro dujų pirkimo–pardavimo sutartis su vartotoju.

66. Buitinius vartotojus apie tai, kaip naudotis dujiniais prietaisais, instruktuoja dujinius prietaisus montuojantys, paleidimo, derinimo darbus atliekantys ar juos eksploatuojantys asmenys. Buitinis vartotojas, instruktotas, kaip saugiai naudotis dujomis ir kaip naudotis dujiniais prietaisais, privalo instruktuoti kitus asmenis, kurie naudojami jo dujiniais prietaisais.

67. Avarijas, sutrikimus, kitus įvykius (gedimus) nebuitinių vartotojų dujų sistemose lokalizuoja ir likviduoja šias sistemas eksploatuojančios tarnybos ar asmenys. Nebuitinių vartotojų sistemų avarijų, sutrikimų, kitų įvykių (gedimų) prevencijai, lokalizavimui, likvidavimui taikomi reikalavimai nustatyti Taisyklių 44, 45.3, 45.4 ir 48 punktuose. Avarijoms, sutrikimams, kitiems įvykiams (gedimams) lokalizuoti pagalbą teikia dujų skirstymo įmonių, prie kurių sistemų yra prijungtos vartotojų dujų sistemos, tarnybos vartotojų prašymu.

68. Buitinių vartotojų dujų sistemų avarijas, sutrikimus, kitus įvykius (gedimus) lokalizuoja dujų skirstymo įmonių, prie kurių sistemų yra prijungtos buitinių vartotojų sistemos, tarnybos. Informacija dujų vartotojams apie būtinus veiksmus, kai užuodžiamas dujų kvapas, nurodyta Taisyklių 4 priede.

69. Tais atvejais, kai atliekant techninę priežiūrą nustatomi gedimai, dėl kurių nesaugu eksploatuoti vartotojų sistemas, dujų sistema kelia grėsmę žmonių gyvybei ar turtui, o gedimų

negalima nedelsiant pašalinti, iki kol bus pašalinti gedimai, vartotojo sistema ar jos dalis turi būti atjungta (nutrauktas dujų srautas į sistemą). Gedimą nustatę asmenys apie tai turi raštu pranešti dujų vartotojams ir dujų įmonei.

IV SKYRIUS DUJOTIEKIŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

70. Dujotiekių techninės priežiūros darbai atliekami ne rečiau kaip Taisyklių 2 priedo 1 lentelėje nurodytu periodiškumu ir ne mažesnės apimties, kaip nustatyta šiame skirsnyje. Šių darbų organizavimo, vykdymo tvarką nustato asmenys, eksploatuojantys dujotiekus.

71. Nustatant konkretų techninės priežiūros darbų periodiškumą, sudarant techninės priežiūros grafikus turi būti atsižvelgta į dujotiekio eksploatavimo trukmę, vamzdyno medžiagą (polietilenas, plienas), dujų slėgį, grunto korozinį aktyvumą, elektrocheminės korozijos poveikį.

72. Atliekant žemės, statybos darbus dujotiekio apsaugos zonoje, kol bus dujotiekio pažeidimo grėsmė, turi būti tikrinama, ar nepažeidžiami dujotiekiai, jų įtaisai ir įrenginiai, ar neužkraunamas dujotiekis ir jo apsaugos zona, ar laikomasi nustatytų atstumų, reikalui esant patikrinamas dujotiekių sandarumas.

73. Požeminių dujotiekių techninės priežiūros darbai:

73.1. apžiūrima dujotiekių apsaugos zona, išoriniai dujų nuotėkio požymiai. Išoriniai dujų nuotėkio požymiai yra: vasarą – virš (šalia) požeminio dujotiekio pageltę ar išdžiūvę želdiniai, dujų kvapas; žiemą – parudavęs sniegas, dujų kvapas;

73.2. apžiūrima, ar dujotiekiui negresia mechaniniai pažeidimai ir užstatymo pavojus, ar dujotiekio apsaugos zonoje žemės darbai atliekami pagal teisės aktų reikalavimus;

73.3. apžiūrima, ar neauga arba nesodinami medžiai dujotiekio apsaugos zonoje;

73.4. patikrinama dujotiekio išėjimo į žemės paviršių (dujotiekio ir apsauginio dėklo) būklė;

73.5. patikrinama polietileninių dujotiekių indikacinio laido būklė kontrolės punktu įtaisuose;

73.6. patikrinama dujotiekio įtaisų, dujotiekių ir dujotiekio įtaisų žymėjimo ženklų, šulinių, apsauginių šulinėlių, aptvarų būklė ir tvarkingumas;

73.7. patikrinama prietaisais, ar nėra dujų nuotėkių dujotiekių šuliniuose, apsauginiuose šulinėliuose, izoliuojančiose jungtyse, išardomuose sujungimuose, uždarymo įtaisuose, dujų koncentracija kontroliniuose vamzdeliuose ir kitų inžinerinių tinklų šuliniuose bei įrenginiuose, esančiuose dujotiekių apsaugos zonose;

73.8. atnaujinami dujotiekio, dujotiekio įtaisų žymėjimo ženklai, prireikus pakeičiami jų stovai;

73.9. atliekamas apsauginių šulinėlių valymas, jie paaukštinami ar pažeminami. Vidutinio ir didelio slėgio dujotiekių kondensato rinktuvų bei kitų dujotiekio įtaisų apsauginiuose šulinėliuose pakeičiami arba atnaujinami susidėvėję amortizatoriai;

73.10. atliekami apsauginių dėklų sandarinimo darbai;

73.11. pašalinamas dujotiekio išardomuose sujungimuose, izoliuojančiose jungtyse ar uždarymo įtaisuose nustatytas dujų nuotėkis;

73.12. tvarkomi ir dažomi dujotiekio įtaisų aptvarai, jų žymėjimo ženklų stovai, nupjaunama žolė aptvaruose;

73.13. šalinami medeliai ir krūmai, augantys apsaugos zonoje ir trukdantys eksploatuoti dujotiekį;

73.14. atnaujinami ar įrengiami signaliniai povandeninės dujotiekio perėjos ženklai;

73.15. patikrinama plieninių dujotiekių apsaugos nuo korozijos būklė pagal Taisyklių X skyriaus reikalavimus;

73.16. atliekami kiti eksploatuojančių asmenų numatyti techninės priežiūros darbai.

74. Eksploatuojant požeminius dujotiekus periodiškai turi būti patikrinamas požeminių dujotiekių sandarumas tam skirtais dujų nuotėkio iešikliais. Periodiškumas nurodytas Taisyklių

2 priedo 1 lentelėje. Dujotiekio sandarumo patikrinimas turi būti atliekamas ne mažesnio kaip 1 ppm metano dujų koncentracijos jautrumo tam skirtais dujų nuotėkio ieškikliais. Dujotiekių sandarumas, vietoje patikrinimo tam skirtais dujų nuotėkio ieškikliais, gali būti patikrinamas atliekant sandarumo bandymą pagal Taisyklių XIII skyriuje nustatytus reikalavimus.

75. Eksploatuojant dujotiekius periodiškai turi būti atliekami povandeninių dujotiekio perėjų, nutiestų atviru būdu, techniniai patikrinimai. Patikrinimų periodiškumas nurodytas Taisyklių 2 priedo 1 lentelėje.

76. Povandeninių dujotiekių perėjų techninio tikrinimo metu patikrinama:

76.1. povandeninės perėjos sandarumas apžiūrint;

76.2. povandeninės perėjos nukrypimas nuo projekcinės ašies;

76.3. povandeninės perėjos apsauginės dangos ir balastinių svorių būklė;

76.4. povandeninės perėjos grunto lygio atitiktis projekcinėms altitudėms.

77. Antžeminių dujotiekių techninės priežiūros darbai:

77.1. išorinių dujų nuotėkio požymių apžiūra;

77.2. apžiūra, ar dujotiekiui negresia mechaniniai pažeidimai ir užstatymo pavojus;

77.3. apžiūra dujotiekio apsaugos zona, jos tvarkingumas;

77.4. apžiūra antžeminio dujotiekio antikorozinės dangos, tvirtinimų, apsauginių dėklų būklė;

77.5. apžiūra statinių, ant kurių įrengtas antžeminis dujotiekis, konstrukcijų būklė;

77.6. apžiūra, ar antžeminis dujotiekis nenaudojamas kitiems inžineriniams tinklams tvirtinti, įžeminti;

77.7. patikrinama prietaisais, ar nėra dujų nuotėkių dujotiekio įtaisuose, išardomuose sujungimuose, izoliuojančiose jungtyse;

77.8. patikrinama įtaisų žymėjimo ženklų, išpėjamųjų ženklų ir aptvarų būklė;

77.9. atliekami apsauginių dėklų sandarinimo darbai;

77.10. atnaujinama antikorozinė danga;

77.11. pašalinamas dujotiekio išardomuose sujungimuose, uždarymo įtaisuose, izoliuojančiose jungtyse nustatytas dujų nuotėkis;

77.12. tvarkomi ir dažomi dujotiekio įtaisų aptvarai, nupjaunama žolė;

77.13. šalinami medeliai ir krūmai, augantys dujotiekio apsaugos zonoje ir trukdantys eksploatuoti dujotiekį;

77.14. atliekami kiti eksploatuojančių asmenų numatyti techninės priežiūros darbai.

78. Uždarymo įtaisų techninė priežiūra vykdoma pagal gamintojų nurodymus ir (ar) eksploatuojančių asmenų nustatytus techninės priežiūros darbus.

79. Šulinių ir šuliniuose įrengtų uždarymo įtaisų techninė priežiūra vykdoma Taisyklių 2 priedo 1 lentelėje nurodytu periodiškumu ir apima šiuos darbus:

79.1. patikrinama, ar nėra dujų nuotėkių per uždarymo įtaisy, jungtis;

79.2. pašalinami dujų nuotėkiai;

79.3. patikrinami uždarymo įtaisų vairaračiai, kompensatoriai;

79.4. atnaujinama antikorozinė danga;

79.5. išvalomi, sutvarkomi šuliniai, dangčiai;

79.6. patikrinama šulinio sienų, apsauginių dėklų, kopėtelių būklė, pašalinami jų defektai;

79.7. atliekami kiti gamintojų nustatyti ar eksploatuojančių asmenų numatyti darbai.

80. Dujotiekių apsaugos zona apžiūrima atliekant bet kokius dujotiekių ar jų įtaisų techninės priežiūros ar remonto darbus.

81. Išaiškėjus nepakankamam dujų slėgiui dujų sistemos atkarpose, jose turi būti atliekamas dujų slėgio tyrimas. Tiriant dujų sistemos slėgį, matuojamas faktiškas slėgis vienu metu visoje tikrinamos sistemos dalyje esant didžiausiam dujų suvartojimui. Šiuos matavimus rekomenduojama atlikti žiemos periodu, didžiausio dujų suvartojimo valandomis. Slėgiui tirti naudojamos dujų slėgio matavimo priemonės, įrengtos dujų slėgio reguliavimo įrenginiuose ar vartotojų sistemose, o jeigu reikia, įrengiamos papildomos matavimo vietos su registruojančiais prietaisais. Matavimo taškų kiekį ir jų įrengimo vietas nustato eksploatuojantys asmenys.

82. Slėgio tyrimai turi būti atliekami pagal parengtas metodikas.

83. Vykdamas eksploatacinius darbus, kai plieninis dujotiekis atkasamas apsauginės dangos pažeidimams remontuoti, dujų nuotėkiui pašalinti, prijungti naujus dujotiekius, dujotiekiumi remontuoti, turi būti vizualiai patikrinama dujotiekio vamzdžio metalo paviršiaus būklė.

84. Techninės priežiūros metu nustačius gedimus, dėl kurių nesaugu eksploatuoti dujų sistemą, dujų sistema kelia grėsmę žmonių gyvybei ar turtui, o gedimų negalima pašalinti nedelsiant, iki kol bus pašalinti gedimai, dujotiekiai ar jų dalis turi būti atjungti (nutrauktas dujų srautas).

85. Jeigu plieniniai požeminiai dujotiekiai mechaniškai pažeidžiami arba pastumiami bet kuria kryptimi, tai remontuojant dujotiekį turi būti atidengiamos ir vizualiai dujų nuotėkio ieškikliais patikrinamos pažeisto dujotiekio suvirintos sandūros – po vieną artimiausią sandūrą į abi puses nuo pažeidimo vietos. Aptikus sandūroje defektų (trūkių, plyšių), atsiradusių pažeidus dujotiekį, reikia atidengti ir tokiu pat būdu patikrinti kitas pažeisto dujotiekio sandūras – dar po vieną artimiausią sandūrą į abi puses nuo pažeistos vietos. Suvirinimo siūlių pažeidimus neatkasant dujotiekio taip pat galima nustatyti patikrinant sandarumą tam skirtais ne mažesnio kaip 1 ppm metano dujų koncentracijos jautrumo dujų nuotėkio ieškikliais, ties suvirinimo siūlėmis grunte padarius gręžinius. Pažeistas dujotiekio ruožas išpjaunamas ir iš naujo suvirinamas.

V SKYRIUS

DUJŲ SLĖGIO REGULIAVIMO ĮRENGINIŲ IR DUJŲ SLĖGIO REGULIAVIMO ĮTAISŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

86. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir dujų slėgio reguliavimo įtaisų techninės priežiūros darbai atliekami ne rečiau kaip Taisyklių 2 priedo 2 lentelėje nurodytu periodiškumu ir ne mažesnės apimties kaip nustatyta šiame skirsnyje. Šių darbų organizavimo ir vykdymo tvarką, vadovaujantis šiomis taisyklėmis, nustato asmenys, eksploatuojantys dujų slėgio reguliavimo įrenginius ir dujų slėgio reguliavimo įtaisy.

87. Nustatant konkretų techninės priežiūros darbų periodiškumą ir sudarant techninės priežiūros grafikus turi būti atsižvelgta į dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir dujų slėgio reguliavimo įtaisų eksploatacinius trukmę, konstrukciją, eksploatacines sąlygas, tai pat turi būti vykdomi gamintojų nurodymai.

88. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių techninės priežiūros darbai:

88.1. apžiūrų darbai:

88.1.1. patikrinama dujų koncentracija patalpų, kuriose įrengti dujų slėgio reguliavimo įrenginiai, ore;

88.1.2. apžiūrimi dujų slėgio regulatoriai, apsauginiai dujų srauto uždarymo ir dujų išmetimo vožtuvai, uždarymo įtaisai, kiti priklausiniai;

88.1.3. apžiūrimos dujų slėgio reguliavimo įrenginių įrengimo spintos, jų konstrukcinės dalys, aptvarai, apsaugos zona;

88.1.4. užfiksuojami dujų slėgio regulatorių darbiniai parametrai, dujų slėgis prieš regulatorių ir už jo;

88.1.5. apžiūrima apsauginio dujų srauto uždarymo vožtuvo svirčių padėtis;

88.1.6. nustatomas filtrų užterštumas (pagal matavimo priemonės parodymus);

88.1.7. nustatomas uždarymo įtaisų, jungčių, slėgio regulatorių, apsauginių vožtuvų, kitų įtaisų sandarumas;

88.1.8. apžiūrimas dujų slėgio reguliavimo įrenginių tvirtinimas (laikikliai, atramos);

88.1.9. apžiūrimas skysčio lygis hidrauliniame uždaryje;

88.1.10. patikrinama prijungimo prie įžeminimo kontūro būklė;

88.1.11. patikrinama patalpų, kuriose įrengti dujų slėgio reguliavimo įrenginiai, durų, langų, apšvietimo ir aptvarų būklė;

88.2. techninio patikrinimo darbai:

- 88.2.1. patikrinama, ar veikia uždarymo įtaisai;
- 88.2.2. patikrinama dujų slėgio reguliatorių techninė būklė ir veikimas;
- 88.2.3. patikrinama apsauginių dujų srauto uždarymo ir dujų išmetimo vožtuvų techninė būklė ir veikimas;
- 88.2.4. suderinami dujų slėgio reguliatorių ir apsauginių vožtuvų veikimo parametrai;
- 88.2.5. patikrinamas matavimo priemonių veikimas;
- 88.2.6. prapučiami manometrai, slėgio reguliatorių uždarymo vožtuvų impulsiniai vamzdeliai;
- 88.3. techninės priežiūros metu atliekami taisymo darbai:
 - 88.3.1. išvalomi dujų slėgio reguliatoriai, apsauginiai vožtuvai, filtrai;
 - 88.3.2. sutepamos besitrinančios dalys, sutvarkomi riebokšliai;
 - 88.3.3. pakeičiamos susidėvėjusios detalės, įtaisai;
 - 88.3.4. atnaujinama antikorozinė danga;
 - 88.3.5. pašalinami dujų nuotėkiai;
 - 88.3.6. atliekami reguliatorių, vožtuvų taisymo darbai;
 - 88.3.7. sutvarkoma apsaugos zona.
- 89. Techninio patikrinimo metu atliekami ir apžiūrų darbai.
- 90. Taisymo darbai atliekami nustačius gedimą ar veikimo sutrikimą, ar pagal gamintojo dokumentacijoje pateiktus nurodymus.
- 91. Dujų slėgio reguliavimo įtaisų techninės priežiūros metu atliekami šie darbai:
 - 91.1. apžiūros dujų slėgio reguliavimo įtaisų įrengimo spintelės, jos konstrukcinės dalys, apsaugos zona;
 - 91.2. apžiūrimi dujų slėgio reguliatoriai, uždarymo įtaisai;
 - 91.3. patikrinamas uždarymo įtaisų, jungčių, dujų slėgio reguliatorių sandarumas;
 - 91.4. pašalinami dujų nuotėkiai;
 - 91.5. prireikus spintelė nudažoma, sutvarkomi užraktai, ženklai;
 - 91.6. pašalinami smulkūs gedimai ir defektai.
- 92. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir dujų slėgio reguliavimo įtaisų sandarumas nustatomas tikrinant galimus dujų nuotėkius tam skirtais dujų nuotėkio ieškikliais, indikatoriais, dujų koncentracijos nustatymo prietaisais ar naudojant putojančias saugias medžiagas.
- 93. Pastatų, kuriuose įrengti dujų slėgio reguliavimo įrenginiai, techninė priežiūra vykdoma vadovaujantis Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimais. Techninės priežiūros metu patikrinama pastatų, kuriuose įrengti dujų slėgio reguliavimo įrenginiai, apšvietimo, ryšio, šildymo, vėdinimo sistemų būklė, ar nėra plyšių sienoje, skiriančioje pagrindinę ir pagalbines patalpas, stogo sandarumas, patalpos temperatūra ir kt.

VI SKYRIUS

SGD ĮRENGINIŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

94. SGD įrenginių techninės priežiūros darbai atliekami ne rečiau kaip Taisyklių 2 priedo 3 lentelėje nurodytu periodiškumu ir ne mažesnės apimties kaip nustatyta šiame skirsnyje. Šių darbų organizavimo ir vykdymo tvarką, vadovaujantis šiomis taisyklėmis, SGD įrenginių gamintojų rekomendacijomis, kitais SGD įrenginių techninę priežiūrą reglamentuojančiais dokumentais, nustato asmenys, eksploatuojantys SGD įrenginius. SGD įrenginių teritorijoje įrengtų DSRĮr techninė priežiūra vykdoma pagal Taisyklių V skyriaus reikalavimus, o dujotiekių – pagal Taisyklių IV skyriaus reikalavimus. SGD rezervuarai techniškai prižiūrimi pagal Taisyklių 1 priedo 33 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus.

- 95. SGD įrenginių techninės priežiūros darbai:
 - 95.1. apžiūrų darbai:
 - 95.1.1. apžiūrima SGD įrenginių apsaugos zona, privažiavimo kelių, aptvarų, teritorijos, spintų, jų konstrukcinių dalių, išpėjamųjų ženklų būklė;
 - 95.1.2. dujų koncentracijos nustatymo prietaisais patikrinamas technologinių įrenginių,

uždarymo įtaisų, išardomų sujungimų sandarumas ir dujų koncentracija patalpose, kitų inžinerinių tinklų įrenginiuose ir šuliniuose, esančiuose SGD įrenginių teritorijoje;

95.1.3. apžiūrima technologinių įrenginių (SGD rezervuarų, saugos vožtuvų, išgarintuvų, dujų pašildymo ir odoravimo įrenginių, uždaramųjų įtaisų ir kt.) būklė;

95.1.4. apžiūrima antžeminių rezervuarų, dujotiekių, aptvarų antikorozinės dangos būklė;

95.1.5. apžiūrima matavimo priemonių ir automatikos būklė;

95.1.6. apžiūrima apšvietimo, šildymo ir vėdinimo sistemų būklė;

95.1.7. patikrinama avarinės bei saugos signalizacijos sistemų būklė ir veikimas;

95.1.8. patikrinama darbo parametrų atitiktis nustatytiems režimams (pagal matavimo priemonių parodymus);

95.1.9. apžiūrima gaisro gesinimo priemonių ir įrenginių būklė bei komplektavimas;

95.1.10. patikrinami dujų apskaitos prietaisų rodmenys;

95.1.11. patikrinami dujų odoravimo parametrai, suvartoto odoranto kiekis ir jo likutis;

95.1.12. apžiūrimas SGD lygis rezervuaruose (talpose);

95.1.13. patikrinama prijungimo prie įžeminimo kontūro būklė;

95.1.14. sutvarkoma SGD įrenginių teritorija;

95.2. techninio patikrinimo darbai:

95.2.1. patikrinama, ar veikia uždarymo įtaisai;

95.2.2. patikrinama saugos vožtuvų techninė būklė ir veikimas, suderinami saugos vožtuvų veikimo parametrai;

95.2.3. patikrinama išgarintuvų būklė ir veikimas;

95.2.4. patikrinamas matavimo priemonių veikimas;

95.2.5. patikrinamas dujų pašildymo sistemos automatikos veikimas;

95.2.6. patikrinimas odoravimo įrenginių, jų automatikos veikimas, odoranto dozavimas;

95.2.7. atliekami kiti darbai, nurodyti SGD įrenginių techniniuose dokumentuose;

95.2.8. techninės priežiūros metu atliekami taisymo darbai;

95.2.9. pakeičiamos susidėvėjusios detalės, įtaisai;

95.2.10. atnaujinama antikorozinė danga;

95.2.11. pašalinami dujų nuotėkiai;

95.2.12. atliekami vožtuvų taisymo darbai.

96. Techninio patikrinimo metu atliekami ir apžiūrų darbai.

97. Taisymo darbai atliekami nustačius gedimą ar veikimo sutrikimą, ar pagal gamintojo dokumentacijoje pateiktus nurodymus.

98. Tais atvejais, kai atliekant SGD įrenginių techninę priežiūrą nustatomi gedimai, dėl kurių nesaugu eksploatuoti SGD įrenginius, jie kelia grėsmę žmonių gyvybei ar turtui, o gedimų negalima nedelsiant pašalinti, iki kol bus pašalinti gedimai, SGD įrenginiai ar jų dalis turi būti atjungti. Draudžiama eksploatuoti SGD įrenginius ir rezervuarus su sugedusiais saugos vožtuvais, uždarymo įtaisais, matavimo priemonėmis ir kai jų nėra.

99. Iš SGD įrenginių tiekiamos dujos į dujų skirstymo sistemas turi būti odorotos. Dujų odoravimo įrenginiai turi būti SGD įrenginių teritorijoje. Dujų odoravimo norma yra 16 g odoranto 1000-iui m³ dujų. Odoravimo norma laikinai gali būti keičiama dujų paleidimo į naujas dujų skirstymo sistemas metu ar po dujų skirstymo sistemos remonto, modernizavimo darbų. Tokiu atveju odoravimo norma turi būti suderinta su skirstomuosius dujotiekis eksploatuojančiu kvalifikuotu padaliniu. Odorantai turi būti laikomi sandariuose induose, apsaugotuose nuo tiesioginių saulės spindulių ir šildymo prietaisų įkaitinimo.

VII SKYRIUS

PASTATŲ DUJŲ SISTEMŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

100. Už pastatų dujų sistemų eksploatavimą, jų patikimą ir saugų naudojimą, tinkamą techninę būklę bei atitiktį teisės aktų reikalavimams atsako vartotojų sistemų savininkai ar valdytojai (vartotojai).

101. Pastatų dujotiekių techninės priežiūros darbai:

101.1. patikrinama dujotiekių, jų tvirtinimų ir apsauginių dėklų, uždarymo įtaisų techninė būklė, jeigu reikia, uždarymo įtaisai išvalomi, sutepami ar pakeičiami;

101.2. patikrinama dujotiekių antikorozinės dangos būklė, jeigu reikia, dujotiekiai nudažomi;

101.3. patikrinamas pastatų dujotiekių sandarumas pagal Taisyklių XIII skyriuje nustatytus reikalavimus.

102. Pastatų dujotiekių techninės priežiūros periodiškumas nurodytas Taisyklių 2 priedo 4 lentelėje. Už pastatų dujotiekių antikorozinės dangos būklę, dujotiekių dažymą, dujotiekių remontą atsako pastatų dujų sistemų savininkai ar valdytojai, ar pastatus eksploatuojantys asmenys.

103. Dujinių prietaisų, dujinių technologinių įrenginių techninė priežiūra atliekama vadovaujantis dujinių prietaisų, dujinių technologinių įrenginių gamintojų dokumentais ir nurodymais.

104. Dujinių prietaisų, dujinių technologinių įrenginių techninės priežiūros metu tikrinama:

104.1. dujinių prietaisų, dujinių technologinių įrenginių techninė būklė;

104.2. dujinių prietaisų, dujinių technologinių įrenginių sandarumas;

104.3. patalpų, kuriose įrengti šie įrenginiai ir prietaisai, normatyvinių dokumentų reikalavimų atitikimas;

104.4. saugos ir dujų degimo reguliavimo automatikos veikimas.

105. Dujinių prietaisų, dujinių technologinių įrenginių techninio patikrinimo periodiškumas nurodytas Taisyklių 2 priedo 4 lentelėje.

106. Pastatų, kuriuose įrengti dujiniai prietaisai, dujiniai technologiniai įrenginiai, degimo oro tiekimo, degimo produktų šalinimo, vėdinimo sistemų techninė priežiūra turi būti atliekama pagal teisės aktų reikalavimus bei tų sistemų gamintojų nurodymus.

107. Dūmtraukiai ir jungiamieji dūmtakių vamzdžiai turi būti periodiškai tikrinami ir valomi:

107.1. prieš paleidžiant dujas į dujinius technologinius įrenginius ir dujinius prietaisus;

107.2. sezoniskai veikiančių įrenginių ir prietaisų – prieš kiekvieną šildymo sezoną;

107.3. plytiniai – ne rečiau kaip kartą per ketvirtį;

107.4. keraminiai ir metaliniai (taip pat ir plytiniai su metaliniais įdėklais), taip pat dūmtraukiai, pagaminti iš specialių karščiui atspaus betono blokų, – ne rečiau kaip kartą per metus.

108. Gyvenamuosiuose vieno ar dviejų butų pastatuose tikrinti ir valyti dūmtraukius, jungiamuosius dūmtakių vamzdžius gali patys savininkai ar šių pastatų valdytojai, jeigu jie šį darbą sugeba atlikti, arba šiems darbams atlikti gali kviesti kitus kvalifikuotus asmenis. Daugiabučius gyvenamuosius pastatus ir negyvenamuosius pastatus eksploatuojančios įmonės, pastatų, patalpų ar butų savininkai, dujų sistemų savininkai ar valdytojai dūmtraukių ir jungiamųjų dūmtakių vamzdžių tikrinimą bei valymą gali atlikti savo jėgomis arba šiems darbams atlikti gali kviesti kitus kvalifikuotus asmenis.

109. Periodinio dūmtraukių ir jungiamųjų dūmtakių vamzdžių tikrinimo metu nustatoma, ar jie neužteršti, sandarūs ir gerai (sandariai) atskirti vienas nuo kito, ar tvarkinga dūmtraukio viršūnė ir ar dūmtraukyje, jungiamajame dūmtakio vamzdyje normali trauka. Trauka turi būti ne mažesnė, negu nurodyta dujinio prietaiso ar technologinio įrenginio techniniuose dokumentuose ar norminiuose teisės aktuose.

110. Dūmtraukių ir jungiamųjų dūmtakių vamzdžių tikrinimo rezultatai turi būti įforminami aktu (ši nuostata nėra privaloma, jei dūmtraukių ir dūmtakių tikrinimą atlieka šių pastatų savininkas, kuris yra fizinis asmuo).

111. Demontuojant arba remontuojant dujinius prietaisus ar dujinius technologinius įrenginius, jeigu tokio remonto metu jie yra išardomi, paruošiami ne darbo sezonui, dujiniai prietaisai ar dujiniai technologiniai įrenginiai turi būti atjungti nuo dujotiekių, o dujotiekyje

įrengtos aklės. Iš atjungtų dujotiekių, dujinių prietaisų ar dujinių technologinių įrenginių turi būti saugiai išleistos dujos ir jie turi būti prapučiami oru ar inertinėmis dujomis. Demontuojant dujotiekius būtina veikiančius dujotiekius užaklinti užvirinant. Mažo slėgio antžeminius dujotiekius ir atvirai nutiestus pastatų dujų sistemų veikiančius mažo slėgio dujotiekius galima užaklinti neišardomomis (apspaudžiamomis) jungtimis. Pastato dujų sistemą galima atjungti uždarius uždarymo įtaisą įvedime į pastatą ir įrengus aklę (nepakanka uždaryti tik uždarymo įtaisą).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-35](#), 2018-02-19, paskelbta TAR 2018-02-21, i. k. 2018-02592

VIII SKYRIUS

MATAVIMO PRIEMONIŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

112. Matavimo priemonės eksploatuojamos vadovaujantis Metrologijos įstatymo nuostatomis, įrenginių projektu, gamintojų techninės priežiūros reikalavimais ir instrukcijomis, eksploatuojančios įmonės parengtais dokumentais, metrologinės patikros ir techninio patikrinimo grafikais.

113. Teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių metrologinė patikra atliekama Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijos ministerijos nustatytais terminais, vadovaujantis Taisyklių 1 priedo 44–45 punktuose nurodytų teisės aktų reikalavimais. Matavimo priemonės metrologinei patikrai turi būti pristatomos paruoštos pagal gamintojų techninių dokumentų reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-159](#), 2019-05-21, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08053

114. Teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių techninis patikrinimas atliekamas tarp matavimo priemonių metrologinių patikrų, gamintojo nustatytos apimties ir periodiškumu, o jei gamintojas nenustatė – eksploatuojančios įmonės parengtais dokumentais bei techninio patikrinimo grafikais.

115. *Neteko galios nuo 2019-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [1-159](#), 2019-05-21, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08053

116. *Neteko galios nuo 2019-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [1-159](#), 2019-05-21, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08053

117. Teisinei metrologijai nepriskirtų matavimo priemonių techninis patikrinimas atliekamas vadovaujantis gamintojų nustatytos apimties ir periodiškumu bei eksploatuojančios įmonės vadovo ar jo įgalioto vadovaujančio darbuotojo patvirtintais dokumentais. Matavimo priemonės, neatitinkančios metrologinių reikalavimų įvertinimo, gali būti naudojamos tik teisinei metrologijai nepriskirtose veiklos srityse.

118. Matavimo priemonių techninės priežiūros periodiškumas ir atliekami patikrinimai turi užtikrinti nuolatinį ir patikimą prietaisų veikimą, įrenginių darbo parametrų nuolatinę kontrolę bei matavimą. Draudžiama naudoti matavimo priemones, kurių metrologinės patikros terminas yra pasibaigęs ar kurios neatitinka gamintojo nustatytų reikalavimų.

119. Ant matavimo priemonės, rodančios matuojamąjį dydį, korpuso ar skalės (arba pritvirtintos plokštelės) turi būti žyma (užrašas), rodanti didžiausią leistiną darbinę matuojamo dydžio vertę. Šias žymas daryti ant matavimo priemonių stiklų draudžiama.

120. Naujos ar pataisytos matavimo priemonės turi atitikti teisės aktų ir (arba) gamintojo techninių dokumentų reikalavimus.

121. Matavimo priemonės ir jų programinė įranga turi būti apsaugotos nuo rodmenų klastojimo. Matavimo priemonės turi būti prieinamos, kai reikia jas pakeisti ar pažiūrėti jų rodmenis.

IX SKYRIUS

NUOTOLINIO DUOMENŲ SURINKIMO IR VALDYMO SISTEMŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA

122. Nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo sistemos (toliau – NVS), jų sudedamosios dalys eksploatuojamos vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, Taisyklėmis, sistemų įrengimo projektais, gamintojų rekomendacijomis, eksploatuojančios įmonės parengtais dokumentais.

123. NVS kontroliuojamų parametrų diapazonai turi atitikti reikalaujamus skirstymo sistemos parametrų diapazonus.

124. NVS spintos, įrengimo vietos turi būti tvarkingos, su užrašyta objekto priklausomybe, patikimai saugoti įrangą nuo aplinkos poveikio bei pašalinių asmenų patekimo į vidų.

125. Skirstymo sistemos NVS techninės priežiūros darbai atliekami pagal eksploatuojančios įmonės sudarytą grafiką, kuris sudaromas vadovaujantis Taisyklių 2 priedo 5 lentelėje nurodytu darbų periodiškumu ir apimtimi, taip pat atsižvelgiant į gamintojų rekomendacijas, kitus techninę priežiūrą reglamentuojančius dokumentus.

126. Defektai ir gedimai, nustatyti eksploatuojant NVS, taisomi ir šalinami nedelsiant arba atliekant darbus pagal techninės priežiūros grafiką. Defektai ir gedimai, kurių negalima pašalinti techninės priežiūros metu, turi būti analizuojami ir įrašomi į remonto ar rekonstravimo darbų planą (programą).

127. Atlikti NVS techninės priežiūros ir remonto darbai turi būti fiksuojami atitinkamų objektų, kuriuose sumontuoti NVS įrenginiai, techninės priežiūros žurnaluose. NVS techninės priežiūros ar remonto metu padaryti įrangos, schemų, programinės įrangos pakeitimai turi būti fiksuojami NVS dokumentuose arba elektroninėje dokumentacijoje, darant dokumentuose įrašą apie pakeitimo turinį ir datą bei nurodant pakeisto elektroninio dokumento vietą elektroninėje laikmenoje.

128. NVS veikimo parametrai, įrengimo aplinkos sąlygos (aplinkos temperatūra, drėgmė, oro užterštumo lygis, agresyvi aplinka, mechaninis poveikis, išorinių elektromagnetinių laukų stipris) sistemų ir jų priemonių įrengimo vietose neturi viršyti gamintojų nustatytų ribų.

129. Kabelių sujungimo skydai, komutacinės dėžutės, įrangos spintos turi būti sunumeruoti. Visi laidai ir gnybtai turi būti paženklinėti, valdymo ir perjungimo elementai turi būti su užrašais apie jų paskirtį.

130. Visos veikiančios NVS įrangos spintų durelės ir apsauginiai skydų gaubtai turi būti uždaryti ir užrakinti. Įrenginius atidaryti leidžiama NVS eksploatuojančio kvalifikuoto padalinio darbuotojams, vykdant techninės priežiūros bei remonto darbus.

X SKYRIUS

PLIENINIŲ DUJOTIEKIŲ APSAUGA NUO KOROZIJOS

131. Dujotiekių metaliniai vamzdynai, vamzdynams priklausančios metalinės požeminės ar panardintos konstrukcijos turi būti padengtos dangomis, apsaugančiomis jas nuo korozijos. Užkasti ar panardinti dujotiekių plieniniai vamzdynai turi būti saugomi nuo elektrocheminės korozijos, įrengiant katodinės saugos įrenginius (toliau – KSI).

132. Sauga nuo korozijos įrengiama vadovaujantis projektine dokumentacija. Konstrukcijos, kurioms taikoma katodinė apsauga, turi būti padengtos tinkama išorine apsaugine danga.

133. Apsaugos nuo korozijos įrenginiai, apsauginės vamzdynų dangos eksploatuojamos vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, Taisyklėmis, gamintojų rekomendacijomis, eksploatuojančios įmonės parengtais dokumentais, Lietuvos standartu, nurodytu Taisyklių 1 priedo 52 punkte.

134. KSI turi veikti viso konstrukcijos tarnavimo laikotarpio metu, o katodinės apsaugos sistema turi būti eksploatuojama be pertraukų.

135. Dujotiekių apsaugos nuo korozijos techninė priežiūra vykdoma pagal eksploatuojančios įmonės sudarytą grafiką, vadovaujantis Taisyklių 2 priedo 6 lentelėje nurodytu periodiškumu. Techninės priežiūros darbai gali būti atliekami dažniau, jeigu to reikia pagal eksploatavimo sąlygas. Sprendimą dėl papildomų techninės priežiūros darbų atlikimo priima eksploatuojanti įmonė.

136. Kai NVS funkcionalumas įgalina kontroliuoti parametrus, apibūdinančius tinkamą katodinės apsaugos sistemos darbą, katodinių stočių techninis patikrinimas, dujotiekių katodinės apsaugos veiksmingumo tyrimai bei dujotiekio apsauginės dangos patikrinimas gali būti atliekami kitu periodiškumu, kuris nustatomas eksploatuojančios įmonės vadovo ar jo įgalioto vadovaujančio darbuotojo sprendimu. Tokiu atveju atliekant katodinės apsaugos veiksmingumo tyrimus, matavimo vietų kiekis nustatomas eksploatuojančios įmonės vadovo ar jo įgalioto vadovaujančio darbuotojo sprendimu, atsižvelgiant į anksčiau atliktų matavimų rezultatus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-35](#), 2018-02-19, paskelbta TAR 2018-02-21, i. k. 2018-02592

137. Katodinės apsaugos veiksmingumo tyrimas taip pat turėtų būti atliekamas esant šioms aplinkybėms:

137.1. po žemės kasimo darbų dujotiekių apsaugos zonoje, jei įtariama, kad yra apgadinta apsauginė danga arba dujotiekio metalo kontaktai su kitomis komunikacijomis (konstrukcijomis);

137.2. tuo atveju, jei yra dujotiekio pasislinkimo požymių, pvz., grunto nuslūgimo vietos ar kitaip pasikeitė dujotiekio eksploatavimo sąlygos;

137.3. atsiradus elektros interferencijai (trikdžiams), kuri keičia katodinės saugos parametrus;

137.4. kai esama ilgalaikių elektros interferencijos pokyčių;

137.5. kai nustatomi katodinės apsaugos sutrikimai.

138. Nustatyti dujotiekių apsauginės dangos defektai remontuojami eksploatuojančios įmonės nustatyta tvarka.

139. Techninės priežiūros darbai registruojami techninės priežiūros žurnale. Atlikti remonto darbai fiksuojami KSI pasuose. Katodinės apsaugos gedimai registruojami gedimų registravimo žurnale.

140. Naujiems dujotiekiams KSI turi būti įjungti darbui kartu su dujotiekių eksploatacijos pradžia.

141. KSI įrengimo vieta turi būti parinkta taip, kad KSI būtų lengvai pasiekiami ir kad būtų apsaugoti nuo aplinkos žalos, elektros žalos, fizinio sugadinimo.

142. Požeminių plieninių dujotiekių saugos nuo korozijos būklė nustatoma specialiais prietaisais tikrinant apsauginės dangos vientisumą arba matuojant dujotiekio apsaugos potencialo dydį. Nustačius nepakankamą dujotiekių saugą nuo korozijos, būtina imtis priemonių, kad būtų užtikrinta tinkama sauga nuo korozijos.

143. Nustačius apsauginės dangos defektus aktyvios nuo korozijos priemonėmis neapsaugotame dujotiekio ruože bei ten, kur aktyvi apsauga nėra pakankama, dujotiekis turi būti atkastas ir apsauginė danga sutaisoma.

144. Kai požeminis plieninis dujotiekis atkasamas apsauginei dangai taisyti ar dujų nuotėkiui šalinti, naujiems dujotiekiams prijungti ar remontuoti, visais atvejais turi būti tikrinama apsauginės dangos ir vamzdyno metalo paviršiaus būklė.

145. Atnaujinus požeminio vamzdyno apsauginę dangą, prieš užkasant dujotiekį, apsauginės dangos kokybė turi būti tikrinama tam skirtais prietaisais.

146. Nuo įžemintų įrenginių dujotiekis turi būti atskirtas izoliuojančiomis jungtimis.

147. Vamzdyno apsauginių dangų taisymo metu pašalinus pažeistas dangas, naujai padengiamų apsauginių dangų medžiagų charakteristikos turi būti ne žemesnių charakteristikų už eksploatuojamas medžiagas.

XI SKYRIUS REKONSTRAVIMAS IR REMONTAS

PIRMASIS SKIRSNIS DUJOTIEKIŲ REKONSTRAVIMAS IR REMONTAS

148. Dujotiekio rekonstravimo darbų sričiai priskiriama:

148.1. dujotiekių ar atskirų jų ruožų perklojimas (taip pat ir polietileninių dujotiekių vamzdynų įvėrimas į senus, susidėvėjusius metalinius vamzdynus) keičiant vamzdyno trasos vietą, skersmenį arba ilgį;

148.2. dujotiekių sužiedinimas;

148.3. papildomų dujotiekių tiesimas ten, kur dujų slėgis per mažas;

148.4. aktyvios apsaugos nuo korozijos įrenginių įrengimas, jų pilnas pakeitimas esamoje skirstymo sistemoje.

149. Dujotiekio kapitalinio remonto darbų sričiai priskiriama:

149.1. dujotiekių ar atskirų jų ruožų perklojimas nekeičiant jo vietos, skersmens arba ilgio;

149.2. katodinės saugos įrenginių anodų, galvaninių anodų, katodinių keitiklių keitimas, ar perkėlimas / iškėlimas į kitą vietą, stacionarių palyginamųjų elektrodų, apsauginio įžeminimo įrenginių, kontrolės matavimo kolonėlių, nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo sistemų įrengimas, susidėvėjusių pakeitimas ir naujų (papildomų) kabelių paklojimas, susidėvėjusių kabelių pakeitimas aktyvios katodinės apsaugos įrenginiuose;

149.3. dujotiekio uždarymo įtaisų (išskyrus įvaduose į pastatus) keitimas, papildomų uždarymo įtaisų įrengimas;

149.4. izoliuojančių jungčių įrengimas ir keitimas skirstomajame dujotiekyje (išskyrus įvaduose į pastatus).

150. Dujotiekio paprastojo remonto darbų sričiai priskiriama:

150.1. atskirų dujotiekio atkarpų keitimas, nekeičiant vamzdyno trasos vietos, skersmens arba ilgio;

150.2. dujotiekio įtaisų, uždarymo įtaisų įvaduose į pastatus keitimas, papildomų įrengimas, vamzdynų povandeninės dalies remontas, dujotiekių, jų įtaisų demontavimas;

150.3. dujotiekio, jo apsauginės dangos pažeidimų, dujotiekio įvadų į pastatus, įtaisų remontas;

150.4. izoliuojančių jungčių įvaduose į pastatus įrengimas ir keitimas;

150.5. katodinės saugos įrenginių anodų ir galvaninių anodų atskirų elektrodų, katodinių keitiklių atskirų modulių, spintelių ir (ar) spintelių pagrindų, palyginamųjų elektrodų, kontrolės matavimų kolonėlių ir apsauginių šulinėlių keitimas. Sujungimų tarp anodo elektrodų, apsauginių įžeminimo įrenginių, prijungimo prie dujotiekio mazgų remontas;

150.6. požeminio dujotiekio įgilinimo koregavimas užpilant (nukasant) gruntą;

150.7. iškasų sutvarkymas ir apželdinimas, kelio dangų atstatymas;

150.8. želdinių, medžių, augančių per arti nuo požeminio dujotiekio, persodinimas ir iškirtimas;

150.9. kiti būtini darbai, susiję su dujotiekių remontu (kitų greta paklotų komunikacijų remontas ir pan.).

151. Remontuojant didesnio kaip 0,5 bar slėgio (P), didesnio kaip 80 mm sąlyginio skersmens (DN) dujotieki, kai P ir DN sandauga viršija 3500, suvirinimo būdu suremontuotus dujotiekio ruožus turi patikrinti akredituoti įstaiga.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-101](#), 2020-04-22, paskelbta TAR 2020-04-23, i. k. 2020-08503

ANTRASIS SKIRSNIS

DUJŲ SLĖGIO REGULIAVIMO ĮRENGINIŲ, DUJŲ SLĖGIO REGULIAVIMO ĮTAISŲ REKONSTRAVIMAS IR REMONTAS

152. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių rekonstravimo darbų sričiai priskiriamas papildomų dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir dujų slėgio reguliavimo įtaisų įrengimas esamoje skirstymo sistemoje.

153. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir dujų slėgio reguliavimo įtaisų kapitalinio remonto darbų sričiai priskiriama:

153.1. papildomų redukavimo linijų įrengimas;

153.2. susidėvėjusių dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir dujų slėgio reguliavimo įtaisų pakeitimas naujais, dujų slėgio reguliavimo įrenginių, esančių pastatuose, perkėlimas į spintas;

153.3. naujų (papildomų) elektros, ryšio, signalizacijos, apšvietimo, šildymo sistemų, apsaugos nuo žaibo ir įžeminimo įrenginių, aptvėrimų įrengimas, susidėvėjusių pilnas pakeitimas veikiančiuose dujų slėgio reguliavimo įrenginiuose;

153.4. naujų (papildomų) NVS sistemų įrengimas, susidėvėjusių pilnas pakeitimas veikiančiuose dujų slėgio reguliavimo įrenginiuose;

153.5. dujų vamzdynų, dujų slėgio reguliatorių, apsauginių dujų srauto uždarymo ir dujų išmetimo vožtuvų, filtrų, uždarymo įtaisų pakeitimas naujais.

154. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir dujų slėgio reguliavimo įtaisų paprastojo remonto darbų sričiai priskiriama:

154.1. NVS, signalizacijos, ryšio, elektros, šildymo sistemų pažeidimų remontas, susidėvėjusių elementų keitimas;

154.2. dujų vamzdynų, dujų slėgio reguliatorių, apsauginių dujų srauto uždarymo ir dujų išmetimo vožtuvų, filtrų, uždarymo įtaisų pažeidimų remontas;

154.3. matavimo priemonių remontas ir keitimas;

154.4. apsaugos nuo žaibo ir įžeminimo įrenginių remontas;

154.5. dujų slėgio reguliavimo įrenginių konstrukcinių dalių (spintų, tvirtinimų ir pan.) remontas.

155. Pastatų, kuriuose įrengti dujų slėgio reguliavimo įrenginiai, rekonstravimas, remontas vykdomas vadovaujantis Statybos įstatymo ir įgyvendinamųjų teisės aktų nustatytais reikalavimais.

XII SKYRIUS

PALEIDIMO IR DERINIMO DARBAI

156. Dujinių prietaisų, dujinių technologinių įrenginių, dujų slėgio reguliavimo įrenginių paleidimo ir derinimo darbai atliekami pagal gamintojų dokumentų ir norminių teisės aktų reikalavimus.

157. Paleidimo ir derinimo darbai turi būti atliekami vadovaujantis Taisyklių 1 priedo 26 punkte nurodyto teisės akto reikalavimais. Paleidimo ir derinimo darbus atliekantys asmenys turi būti atestuoti Taisyklių 1 priedo 14 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka.

158. Ištekantių iš dujų slėgio reguliavimo įrenginių dujų slėgis reguliuojamas pagal projektus arba eksploatuojančios įmonės nustatytus darbo režimus. Apsauginiai dujų išmetimo ir dujų srauto uždarymo vožtuvai suderinami veikti slėgiu, vadovaujantis Taisyklių 2 priede 7 lentelėje nurodytais slėgių dydžiais. Išimtiniais atvejais apsauginiai dujų išmetimo ir dujų srauto uždarymo vožtuvai gali būti suderinami kitaip, jeigu to reikia dujų sistemoms saugiai veikti.

159. Sužiedintų dujų sistemų dujų slėgio reguliavimo įrenginių apsauginių dujų srauto uždarymo vožtuvų derinimas, atsižvelgiant į dujų slėgio reguliatorių darbo režimą, dujų skirstymo technologiją, turi būti atliekamas tokiu būdu, kad veikiantis dujų slėgio reguliatorius neišjungtų neveikiančių ar mažiau apkrautų reguliatorių.

160. Ištekantių iš dujų slėgio reguliavimo įrenginių dujų slėgis neturi svyruoti daugiau

kaip 10 % darbinio slėgio.

161. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių patalpų temperatūra turi būti palaikoma atsižvelgiant į įrenginių, įtaisų, matavimo priemonių technines charakteristikas ir gamintojų rekomendacijas.

162. Derinimo darbus atlikę asmenys privalo parengti ir pateikti derinimo darbų ataskaitą, kurioje turi būti pateikti duomenys apie atliktus darbus, nustatytus dujų slėgio reguliavimo įrenginių, dujinių prietaisų, dujinių technologinių įrenginių darbo režimus, jų tinkamumą naudoti ir kt. Atlikti derinimo, paleidimo darbai turi būti įrašomi į atitinkamų įrenginių techninius dokumentus (pasus).

XIII SKYRIUS

DUJŲ SISTEMŲ BANDYMAI EKSPLOATAVIMO METU

163. Dujų sistemų eksploatavimo metu gali būti atliekami stiprumo ir sandarumo bandymai.

164. Bandymo būdą ir poreikį nustato eksploatuojanti įmonė, atsižvelgdama į dujų sistemos tipą, jos techninę būklę, dujų slėgį sistemoje bei saugos sąlygas.

165. Bandymai atliekami, kai:

165.1. nustatomas dujų nuotėkis per korozijos pažeistas vamzdžio sienes;

165.2. yra dujų nuotėkio požymių (dujų kvapas, išdžiūvę želdiniai, parudavęs sniegas), bet nenustatyta dujų nuotėkio vieta;

165.3. trūkusios suvirinimo sandūros ar vamzdžiai;

165.4. bandymus privaloma atlikti pagal Taisyklių reikalavimus.

166. Bandymui turi būti naudojamas oras arba inertinės dujos. Taisyklių 176 punkte nurodytais atvejais sandarumo bandymui gali būti naudojamos vamzdyne esančios dujos.

167. Nustačius dujų nuotėkį požeminiuose mažo slėgio dujotiekiuose per korozijos pažeistas vamzdžio sienes, trūkusias suvirinimo sandūras, tokio dujotiekio atkarpa po remonto turi būti išbandyta stiprumo bandymu. Tais atvejais, kai stiprumo bandymas po remonto iš karto neatliekamas, laikotarpiu po remonto iki stiprumo bandymo turi būti atliekami dujotiekio atkarpų, kuriose buvo nustatytas dujų nuotėkis, sandarumo patikrinimai tam skirtais dujų nuotėkio iešikliais arba atliekant sandarumo bandymą ne rečiau kaip 2 kartus per metus atstumu ne mažesniu kaip po 200 m į abi puses nuo nuotėkio vietos.

168. Bandymo įrenginį sudarantys slėginiai vamzdiniai, jungtys ir uždarymo įtaisai turi išlaikyti dvigubai didesnę slėgį už taikomą dujų sistemai bandyti.

169. Bandant dujotiekių stiprumą ir sandarumą turi būti naudojamos tokios slėgio matavimo priemonės:

169.1. esant bandymo slėgiui iki 0,1 bar – skiriamoji geba turi būti ne mažesnė kaip 0,1 mbar;

169.2. esant bandymo slėgiui nuo 0,1 bar iki 1,0 bar – ne žemesnės kaip 0,6 tikslumo klasės;

169.3. esant bandymo slėgiui 1,0 bar ir didesniai:

169.3.1. ne žemesnės kaip 1 tikslumo klasės stiprumo bandymui;

169.3.2. ne žemesnės kaip 0,6 tikslumo klasės sandarumo bandymui.

170. Analoginiai manometrai, naudojami bandymų metu, turi būti parinkti taip, kad matuojamasis bandymo slėgis būtų viduriniame skalės trečdalyje.

171. Bandoma dujų sistema turi būti atjungta nuo technologinių įrenginių, dujinių prietaisų, matavimo priemonių, veikiančių dujotiekių.

172. Bandant dujų sistemą, bandomos dujų sistemos ilgis neturi būti didesnis kaip:

172.1. dujotiekių, kurių skersmuo (DN) iki 200 mm, – 12 km;

172.2. dujotiekių, kurių skersmuo (DN) iki 300 mm, – 8 km;

172.3. dujotiekių, kurių skersmuo (DN) iki 400 mm, – 6 km;

172.4. dujotiekių, kurių skersmuo (DN) iki 500 mm, – 5 km;

- 172.5. dujotiekių, kurių skersmuo (DN) daugiau kaip 500 mm, – 4 km.
173. Bandoma pagal parengtą darbų planą, kuriame turi būti nurodyta tiksli darbų atlikimo tvarka, reikalingi įrenginiai, medžiagos ir prietaisai bei privalomi saugos reikalavimai.
174. Dujų sistemos stiprumas bandomas laikantis šių reikalavimų:
- 174.1. mažo slėgio – 3,0 bar slėgiu;
 - 174.2. vidutinio slėgio II kategorijos – 3,5 bar slėgiu;
 - 174.3. vidutinio slėgio I kategorijos – $1,4 \times P_d$, bet ne mažesnis kaip 4,0 bar slėgiu;
 - 174.4. didelio slėgio – ne mažesniu kaip $1,3 \times P_d$;
 - 174.5. gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų mažo slėgio – 1,0 bar slėgiu;
 - 174.6. bandymo trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 1 valanda.
175. Dujų sistemos sandarumas bandomas laikantis šių reikalavimų:
- 175.1. visų slėgių skirstomųjų dujotiekių – 200 mbar (2000 mm v. st.) slėgiu;
 - 175.2. dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir negyvenamųjų pastatų – 100 mbar (1000 mm v. st.) slėgiu;
 - 175.3. gyvenamųjų pastatų dujų sistemos – 50 mbar (500 mm v. st.) slėgiu;
 - 175.4. bandymo trukmė turi būti ne trumpesnė kaip:
 - 175.4.1. skirstomojo dujotiekio, dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir negyvenamųjų pastatų – 1 valanda;
 - 175.4.2. gyvenamųjų pastatų dujų sistemos – 5 min.
176. Sandarumo bandymas vamzdyne esančiomis dujomis gali būti taikomas:
- 176.1. mažo slėgio skirstomiesiems dujotiekiams tais atvejais, kai yra dujų nuotėkio požymių (pvz., dujų kvapas), o nuotėkio vieta nenustatyta. Bandymas dujomis turi trukti ne trumpiau kaip 1 valanda. Slėgio sumažėjimas neturi viršyti 0,5 mbar;
 - 176.2. mažo slėgio pastatų dujų sistemoms tais atvejais, kai atliekami pastatų dujų sistemų techninės priežiūros darbai ir patikrinamas jų sandarumas darbinio dujų slėgiu, matuojant iš sistemos nutėkančių dujų kiekį. Dujų nuotėkio kiekis nustatomas tam tikslui skirtu dujų nuotėkio kiekio matavimo prietaisu. Dujų nuotėkio kiekio nustatymui pastato dujų sistemą gali būti suskirstyta į bandomąsias atkarpas / dalis. Naudojant nuotėkio kiekio matavimo prietaisus, turi būti laikomasi matavimo prietaisų gamintojų nurodymų dėl matavimo sąlygų ir laiko. Atliekant sandarumo bandymą pastato dujų sistemos vamzdyne esančiomis dujomis taikomi tokie pastato dujų sistemos dujotiekio tinkamumo naudoti kriterijai:
 - 176.2.1. neribotas tinkamumas naudoti – kai atliekant sandarumo bandymą darbinio dujų slėgiu, dujų nuotėkio kiekis nesiekia 1 litro per valandą, ir nėra nustatyta jokių papildomų pastato dujų sistemos defektų. Neribotas tinkamumas naudoti reiškia, kad pastato dujų sistemą gali būti ir toliau naudojama, jeigu nebuvo nustatyta jokių papildomų pastato dujų sistemos defektų. Jei be atitinkamo dujų nuotėkio kiekio dar buvo nustatyta kitų defektų, pastato dujų sistemos dujotiekio techninės priežiūros darbus atliekantis asmuo (specialistas) turi įvertinti, ar pastato dujų sistemą galima naudoti toliau, ar reikia atlikti taisymą / remontą;
 - 176.2.2. sumažėjęs tinkamumas naudoti – kai atliekant sandarumo bandymą darbinio dujų slėgiu, dujų nuotėkio kiekis yra lygus arba daugiau kaip 1 litras ir mažiau kaip 5 litrai per valandą. Sumažėjęs tinkamumas naudoti reiškia, kad pastato dujų sistemos dujotiekis per 4 savaites nuo sumažėjusio tinkamumo naudoti nustatymo turi būti sutaisytas / suremontuotas;
 - 176.2.3. pastato dujų sistemos dujotiekio atkarpa laikoma netinkama naudoti, jei atliekant sandarumo bandymą darbinio slėgiu dujų nuotėkio kiekis yra lygus arba daugiau kaip 5 litrai per valandą. Netinkamo naudoti pastato dujų sistemos dujotiekio naudojimas turi būti nedelsiant nutrauktas, o dujotiekis turi būti sutaisytas / suremontuotas.
177. Užuodus dujų kvapą, tinkamumo naudoti kriterijai netaikomi.
178. Vertinant pastatų dujų sistemų tinkamumą naudoti turi būti įvertinami ne tik dujų nuotėkio kiekiai, bet ir išorinė būklė (antikorozinė danga) bei kitų pastatų dujų sistemos konstrukcinių dalių funkcinis tinkamumas. Priklausomai nuo nustatyto pastato dujų sistemos tinkamumo naudoti laipsnio, turi būti imtasi atitinkamų priemonių. Kad būtų lengviau nuspręsti, kokias pastato dujų sistemos dujotiekio atkarpas reikia remontuoti, pastato dujų sistemą galima

suskirstyti į atkarpas / dalis.

179. Dujų sistema stiprumo bandymą išlaikė, jeigu bandant nebuvo konstatuota ir po apžiūrėjimo nenustatyta:

179.1. bandymo dujų nuotėkio per matomas dujotiekio jungtis ir įtaisus;

179.2. slėgio sumažėjimo pagal slėgio MP rodmenis.

180. Dujų sistema sandarumo bandymą išlaikė, jeigu bandant:

180.1. nebuvo nustatyta (pastebėta) dujų nuotėkio per matomas dujotiekio jungtis ir įtaisus;

180.2. slėgio sumažėjimas pagal slėgio MP rodmenis neviršijo:

180.2.1. skirstomajame dujotiekyje – 1 mbar (10 mm v. st.);

180.2.2. dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir negyvenamųjų pastatų – 6 mbar (60 mm v. st.);

180.2.3. gyvenamojo pastato dujų sistemoje – 2 mbar (20 mm v. st.).

181. Bandymo rezultatai įforminami aktu, kurį pasirašo atsakingas už bandymą darbų vadovas, turintis reikiamą kvalifikaciją ir įgaliojimus vadovauti darbams. Bandymo rezultatai taip pat įrašomi ir į dujotiekių, dujų slėgio reguliavimo įrenginių techninius pasus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-460](#), 2022-12-12, paskelbta TAR 2022-12-12, i. k. 2022-25293

XIV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

182. Taisyklių reikalavimus pažeidę asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų, reguliuojančių atsakomybės klausimus, nustatyta tvarka.

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos

2016 m. spalio 20 d. raštu Nr. (13-2)-D8-7932

**TEISĖS AKTAI IR STANDARTAI, Į KURIUOS TAISYKLĖSE
PATEIKTOS NUORODOS**

1. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos statybos įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymas.
6. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 29 d. nutarimas Nr. 817 „Dėl Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo įgyvendinimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-101](#), 2020-04-22, paskelbta TAR 2020-04-23, i. k. 2020-08503

8. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-101](#), 2020-04-22, paskelbta TAR 2020-04-23, i. k. 2020-08503

9. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 9 d. nutarimu Nr. 645 „Dėl Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatų patvirtinimo“.

10. *Neteko galios nuo 2020-05-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [1-101](#), 2020-04-22, paskelbta TAR 2020-04-23, i. k. 2020-08503

11. Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 „Dėl Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatų patvirtinimo“.

12. Avarijų likvidavimo planų sudarymo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 783 „Dėl Avarijų likvidavimo planų sudarymo tvarkos patvirtinimo“.

13. Geodezijos ir kartografijos techninis reglamentas „Lietuvos Respublikos teritorijoje statomų požeminių tinklų ir komunikacijų geodezinių nuotraukų atlikimo tvarka GKTR 2.01.01:1999“, patvirtintas Valstybinės geodezijos ir kartografijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 1999 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 17 „Dėl statomų požeminių tinklų ir komunikacijų geodezinių nuotraukų atlikimo tvarkos patvirtinimo“.

14. Energetikos objektus, įrenginius įrengiančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 1-220 „Dėl Energetikos objektus, įrenginius įrengiančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-159](#), 2019-05-21, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08053

15. Asmenų, turinčių teisę įrengti ir eksploatuoti energetikos įrenginius, atestavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1-274 „Dėl Asmenų, turinčių teisę įrengti ir eksploatuoti energetikos įrenginius, atestavimo taisyklių patvirtinimo“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-159](#), 2019-05-21, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08053

16. Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašas, patvirtinta Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 1-261 „Dėl Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“.

17. Gamtinių dujų įmonių teikiamų paslaugų patikimumo ir kokybės rodiklių, jų įvertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. balandžio 11 d. nutarimu Nr. O3-90 „Dėl Gamtinių dujų įmonių teikiamų paslaugų patikimumo ir kokybės rodiklių, jų įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

18. Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1-248 „Dėl Gamtinių dujų tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“.

19. Sutarčių su buitinais vartotojais dėl gamtinių dujų tiekimo, perdavimo ir skirstymo standartinių sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. 1-54 „Dėl Sutarčių su buitinais vartotojais dėl gamtinių dujų tiekimo, perdavimo ir skirstymo standartinių sąlygų aprašo patvirtinimo“.

20. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2012 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-240 „Dėl Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

21. Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-331 „Dėl Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatų patvirtinimo“.

22. *Neteko galios nuo 2020-05-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [1-101](#), 2020-04-22, paskelbta TAR 2020-04-23, i. k. 2020-08503

23. Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 95 „Dėl Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų“.

24. Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. A1-262 „Dėl Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos nuostatų patvirtinimo“.

25. Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 1998 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 85/233 „Dėl Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatų patvirtinimo“.

26. Gamtinių dujų, suskystintų naftos dujų ir biodujų aplinkoje atliekamų darbų saugos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 1-191 „Dėl Gamtinių dujų, suskystintų naftos dujų ir biodujų aplinkoje atliekamų darbų saugos taisyklių patvirtinimo“.

27. Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 102 „Dėl Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatų patvirtinimo“.

28. Darbuotojų apsaugos nuo triukšmo keliamos rizikos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. A1-103/V-265 „Dėl Darbuotojų apsaugos nuo triukšmo keliamos rizikos nuostatų patvirtinimo“.

29. Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 97/406 „Dėl Darbuotojų apsaugos nuo cheminių

veiksnių darbe nuostatų patvirtinimo“.

30. Energetikos įrenginių avarijų ir veikimo sutrikimų tyrimo ir apskaitos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. 1-80 „Dėl Energetikos įrenginių avarijų ir veikimo sutrikimų tyrimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo“.

31. Lietuvos higienos norma HN 23:2011 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. rugsėjo 1 d. įsakymu V-824/A1-389 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 23:2011 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“.

32. Lietuvos higienos norma HN 98:2000 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. 277 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 98:2000 „Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas. Apšvietos ribinės vertės ir bendrieji matavimo reikalavimai“ patvirtinimo“.

33. Slėginių indų naudojimo taisyklės DT 12-02, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. 403 „Dėl Slėginių indų naudojimo taisyklių DT 12-02 patvirtinimo“.

34. Slėginių vamzdynų naudojimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. 1-148 „Dėl Slėginių vamzdynų naudojimo taisyklių patvirtinimo“;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-159](#), 2019-05-21, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08053

35. Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. DI-193 „Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“.

36. Elektros įrenginių įrengimo bendrosios taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 1-22 „Dėl Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo“.

37. Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 1-309 „Dėl Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklių patvirtinimo“.

38. Slėginės įrangos techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2000 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 349 „Dėl Slėginės įrangos techninio reglamento patvirtinimo“.

39. Paprastųjų slėginių indų saugos techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 1999 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 431 „Dėl Paprastųjų slėginių indų saugos techninio reglamento patvirtinimo“.

40. Įrangos ir apsaugos sistemų, naudojamų potencialiai sprogioje aplinkoje, techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 184 „Dėl Įrangos ir apsaugos sistemų, naudojamų potencialiai sprogioje aplinkoje, techninio reglamento patvirtinimo“.

41. Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, patvirtintos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2010 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. 1-223 „Dėl Bendrųjų priešgaisrinės saugos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių Priešgaisrinės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymų pripažinimo netekusiais galios“.

42. Gaisrinės saugos ženklų naudojimo įmonėse, įstaigose ir organizacijose nuostatai, patvirtinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1-404 „Dėl Gaisrinės saugos ženklų naudojimo įmonėse, įstaigose ir organizacijose nuostatų patvirtinimo“.

43. Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1-100 „Dėl Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklių patvirtinimo“.

44. Matavimo priemonių techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 4-699 „Dėl Matavimo priemonių techninio reglamento patvirtinimo“.

45. Teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių grupių ir laiko intervalų tarp periodinių patikrų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. 4-523 „Dėl Teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių grupių ir laiko intervalų tarp periodinių patikrų sąrašo patvirtinimo“.

46. Matavimo priemonių teisinio metrologinio reglamentavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 4-761 „Dėl Matavimo priemonių teisinio metrologinio reglamentavimo taisyklių patvirtinimo“.

47. Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. 1-162 „Dėl Skirstomųjų dujotiekių įrengimo taisyklių patvirtinimo“.

48. Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. 1-2 „Dėl Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklių patvirtinimo“.

49. Lietuvos standartas LST EN 12186:2015 „Dujų infrastruktūra. Dujų slėgio reguliavimo stotys, skirtos dujoms perduoti ir skirstyti. Funkciniai reikalavimai“.

50. Lietuvos standartas LST EN 12327:2012 „Dujų tiekimo infrastruktūra. Slėgio bandymai, priėmimo eksploatuoti ir eksploatavimo nutraukimo procedūros. Funkciniai reikalavimai“.

51. Lietuvos standartas LST EN 12007:2012 „Dujų tiekimo infrastruktūra. Ne didesnio kaip 16 bar didžiausio eksploatacinio slėgio vamzdynai. 1 dalis. Bendrieji funkciniai reikalavimai“.

52. Lietuvos standartas LST EN 12954:2002 „Užkastų arba panardintų metalinių konstrukcijų katodinė apsauga. Bendrieji principai ir jų taikymas vamzdynams“.

53. Lietuvos standartas LST EN 1775:2007 „Dujų tiekimas. Pastatų dujų vamzdynas. Ne didesnis kaip 5 bar didžiausias eksploatacinis slėgis. Funkcinės rekomendacijos“.

54. Lietuvos standartas LST EN ISO 9606-1:2013 „Suvirintojų kvalifikacijos tikrinimas. Lydomasis suvirinimas. 1 dalis. Plienai (ISO 9606-1:2012, įskaitant Cor.1:2012)“.

55. Lietuvos standartas LST EN ISO 15607:2005 „Metalų suvirinimo procedūrų aprašas ir patvirtinimas. Bendrosios taisyklės (ISO 15607:2003)“.

56. Lietuvos standartas LST EN ISO 15609-1:2005 „Metalų suvirinimo procedūrų aprašas ir patvirtinimas. Suvirinimo procedūrų aprašas. 1 dalis. Lankinis suvirinimas (ISO 15609-1:2004)“.

57. Lietuvos standartas LST EN ISO 15614-1:2004, LST EN ISO 15614-1:2004/P:2005, LST EN ISO 15614-1:2004/A1:2008, LST EN ISO 15614-1:2004/A2:2012 „Metalų suvirinimo procedūrų aprašas ir patvirtinimas. Suvirinimo procedūros bandymas. 1 dalis. Plieno lankinis ir dujinis suvirinimas, nikelio ir nikelio lydinų lankinis suvirinimas (ISO 15614-1:2004)“.

58. Lietuvos standartas LST EN ISO 15610:2005 „Metalų suvirinimo procedūrų aprašas ir patvirtinimas. Patvirtinimas pagal išbandytas suvirinimo medžiagas (ISO 15610:2003)“.

59. Lietuvos standartas LST EN ISO 15611:2005 „Metalų suvirinimo procedūrų aprašas ir patvirtinimas. Patvirtinimas pagal ankstesnę suvirinimo patirtį (ISO 15611:2003)“.

60. Lietuvos standartas LST EN ISO 15612:2005 „Metalų suvirinimo procedūrų aprašas ir patvirtinimas. Patvirtinimas pagal priimtą standartinę suvirinimo procedūrą (ISO 15612:2004)“.

61. Lietuvos standartas LST EN ISO 15613:2005, LST EN ISO 15613:2004/P:2005 „Metalų suvirinimo procedūrų aprašas ir patvirtinimas. Patvirtinimas pagal ikigamybinį suvirinto sujungimo bandymą (ISO 15613:2004)“.

62. Lietuvos standartas LST EN ISO 9692-1:2013 „Suvirinimas ir panašūs procesai. Jungčių paruošimo tipai. 1 dalis. Plienų rankinis lankinis suvirinimas, lankinis suvirinimas glaistytuoju elektrodu, lankinis suvirinimas lydžiuoju elektrodu apsauginėse dujose, dujinis suvirinimas, TIG suvirinimas ir pluoštinis suvirinimas (ISO 9692-1:2013)“.

63. Lietuvos standartas LST EN ISO 5817:2014 „Suvirinimas. Plieno, nikelio, titano ir jų lydinų lydomojo suvirinimo (išskyrus pluoštinį suvirinimą) jungtys. Kokybės lygiai defektų atžvilgiu (ISO 5817:2014)“.

64. Lietuvos standartas LST EN ISO 17637:2011 „Virintinių siūlių neardomieji bandymai. Lydomojo suvirinimo jungčių apžiūrimasis tikrinimas (ISO 17637:2003)“.

65. Lietuvos standartas LST EN ISO 9712:2012 „Neardomieji bandymai. Neardomųjų bandymų personalo kvalifikacijos tikrinimas ir sertifikavimas (ISO 9712:2012).

66. Lietuvos standartas LST EN ISO 14731:2007 „Suvirinimo koordinavimas. Uždaviniai ir atsakomybė (ISO 14731:2006)“.

Pastaba. Šiame Taisyklių priede nurodyti teisės aktai ir standartai išplečia Taisyklių reikalavimus. Taikant Taisykles, turi būti naudojamos aktualios Taisyklių priede nurodytų teisės aktų ir standartų redakcijos. Pripažinus netekusiais galios priede nurodytus teisės aktus, taikomi juos pakeičiantys teisės aktai.

TECHNINĖS PRIEŽIŪROS DARBAI IR JŲ PERIODIŠKUMAS

1 lentelė. Dujotiekių ir jų įtaisų techninės priežiūros periodiškumas

Eil. / Nr.	Darbų pavadinimas	Periodiškumas
1.	Požeminių plieninių dujotiekių techninė priežiūra	1 kartą per metus
2.	Požeminių polietileninių dujotiekių techninė priežiūra: – požeminiai polietileniniai skirstomieji dujotiekiai; – požeminiai polietileniniai vartotojų sistemų dujotiekiai.	1 kartą per metus 1 kartą per 5 metus
3.	Antžeminių dujotiekių techninė priežiūra: – antžeminiai skirstomieji dujotiekiai; – antžeminiai vartotojų sistemų dujotiekiai.	1 kartą per metus 1 kartą per 5 metus
4.	Plieninių požeminių dujotiekių sandarumo patikrinimas tam skirtais dujų nuotėkio ieškikliais arba sandarumo bandymas	1 kartą per metus
5.	Polietileninių požeminių dujotiekių sandarumo patikrinimas tam skirtais dujų nuotėkio ieškikliais arba sandarumo bandymas	1 kartą per 5 metus
6.	Požeminių dujotiekių šulinių ir uždarymo įtaisų, įrengtų šuliniuose, techninė priežiūra	1 kartą per metus
7.	Povandeninės dujotiekio perėjės, nutiestos atviru būdu, techninis patikrinimas	1 kartą per 5 metus
8.	Kondensato patikrinimas povandeninės perėjės kondensato rinktuvuose	1 kartą per metus prieš žiemą

2 lentelė. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių ir įtaisų techninės priežiūros darbų periodiškumas

Eil. / Nr.	Darbų pavadinimas	Periodiškumas
1.	Mažos galios ($\leq 200 \text{ m}^3 / \text{h}$) dujų slėgio reguliavimo įrenginių be NVS apžiūra	1 kartą per 6 mėnesius
2.	Mažos galios ($\leq 200 \text{ m}^3 / \text{h}$) dujų slėgio reguliavimo įrenginių su NVS apžiūra	1 kartą per metus
3.	Didelės galios ($> 200 \text{ m}^3 / \text{h}$) dujų slėgio reguliavimo įrenginių be NVS apžiūra	1 kartą per 3 mėnesius
4.	Didelės galios ($> 200 \text{ m}^3 / \text{h}$) dujų slėgio reguliavimo įrenginių su NVS apžiūra	1 kartą per 6 mėnesius
5.	Mažos galios ($\leq 200 \text{ m}^3 / \text{h}$) dujų slėgio reguliavimo įrenginių techninis patikrinimas	Gamintojo nustatytu periodiškumu ir apimtimi, o jei gamintojas nenustatė – ne rečiau

Eil. / Nr.	Darbų pavadinimas	Periodiškumas
		kaip vieną kartą per metus
6.	Didelės galios ($> 200 \text{ m}^3 / \text{h}$) dujų slėgio reguliavimo įrenginių techninis patikrinimas	Gamintojo nustatytu periodiškumu ir apimtimi, o jei gamintojas nenustatė – ne rečiau kaip vieną kartą per 6 mėnesius
7.	Dujų slėgio reguliavimo įtaisų techninės priežiūros darbai	Požeminių dujotiekių techninės priežiūros periodiškumu

3 lentelė. SGD įrenginių techninės priežiūros darbų periodiškumas

Eil. / Nr.	Darbų pavadinimas	Periodiškumas
1.	SGD įrenginių apžiūra	1 kartą per 3 mėnesius
2.	SGD įrenginių techninis patikrinimas	Vieną kartą per metus
3.	Išgarintuvų techninis patikrinimas	Gamintojo nustatytu periodiškumu ir apimtimi, o jei gamintojas nenustatė – ne rečiau kaip 1 kartą per metus
4.	Odoravimo įrenginių, automatikos techninis patikrinimas. Odoranto dozavimo patikrinimas	Du kartus per metus

4 lentelė. Pastatų dujų sistemų techninės priežiūros periodiškumas

Eil. / Nr.	Pavadinimas	Periodiškumas
1.	Dujotiekiai gyvenamuosiuose daugiabučiuose (trijų ir daugiau butų) pastatuose	Ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metus
2.	Dujotiekiai gyvenamuosiuose vieno arba dviejų butų pastatuose	Ne rečiau kaip vieną kartą per 10 metų
3.	Dujotiekiai negyvenamuosiuose pastatuose, kuriuose įrengti daugiau kaip 100 kW bendros galios dujiniai prietaisai	Ne rečiau kaip vieną kartą per metus
4.	Dujotiekiai negyvenamuosiuose pastatuose, kuriuose įrengti ne didesnės kaip 100 kW bendros galios dujiniai prietaisai	Ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metus
5.	Negyvenamųjų pastatų dujinių prietaisų ir dujinių technologinių įrenginių techninis patikrinimas	Gamintojo nustatytu periodiškumu ir apimtimi, o jei gamintojas to nenustatė – ne rečiau kaip vieną kartą per metus
6.	Gyvenamųjų pastatų dujinių prietaisų techninis patikrinimas	Gamintojo nustatytu periodiškumu ir apimtimi

5 lentelė. NVS, skirtų skirstymo sistemos parametrų stebėjimui, techninės priežiūros darbai ir jų periodiškumas

Eil. / Nr.	Darbų pavadinimas	Periodiškumas
1.	NVS apžiūra, apsaugotų nuo sprogoimo prietaisų kabelių įvadų sandarumo	Vieną kartą per metus arba po bet kokių darbų atlikimo

Eil. / Nr.	Darbų pavadinimas	Periodiškumas
	apžiūra	
2.	NVS veikimo nustatytais režimais patikrinimas	Vieną kartą per metus arba po bet kokių darbų atlikimo
3.	Distancinė NVS darbo kontrolė	Vieną kartą per parą

Lentelės pakeitimai:

Nr. [1-35](#), 2018-02-19, paskelbta TAR 2018-02-21, i. k. 2018-02592

6 lentelė. Dujotiekių apsaugos nuo korozijos darbai ir jų periodiškumas

Eil. / Nr.	Darbų pavadinimas	Periodiškumas	
		Įdiegta NVS	Be NVS
1.	Katodinių stočių techninis patikrinimas	Vieną kartą per metus	Vieną kartą per 3 mėn. ¹
2.	Galvaninių anodų įrenginių techninis patikrinimas	Vieną kartą per 3 metus	Vieną kartą per metus
3.	Drenažinių stočių techninis patikrinimas	Vieną kartą per 6 mėnesius	Vieną kartą per mėnesį arba dažniau, jei klaidžiojančios srovės yra didelės
4.	Konstrukcijų prijungimų (šuntų) techninis patikrinimas	Vieną kartą per 3 metus	Vieną kartą per metus
5.	Srovės atsajos įtaisų ir įžeminimo sistemų techninis patikrinimas	Vieną kartą per 3 metus	Vieną kartą per metus
6.	Kontrolės matavimo punktų techninis patikrinimas	Vieną kartą per 3 metus	Vieną kartą per metus
7.	Kontrolės matavimo kolonėlių ir drenažinių kabelių techninis patikrinimas	Vieną kartą per 3 metus	Vieną kartą per 3 metus
8.	Katodinės apsaugos veiksmingumo patikrinimas matavimo vietose (požeminio dujotiekio dalys virš žemės paviršiaus – vietos, kuriose galima prijungti matavimo prietaisą prie dujotiekio)	Kasmet pasirinktose ² vietose ir kas 6 metus visose vietose	Kasmet pasirinktose ² vietose ir kas 3 metus visose vietose
9.	Dujotiekio apsauginės dangos vientisumo patikrinimas	Vieną kartą per 6 metus	Vieną kartą per 6 metus

Pastabos:

1. ¹ Kai katodinė stotis dirba dujotiekio ruože kartu su katodine stotimi / stotimis su NVS – techninis patikrinimas atliekamas kartą per 6 mėnesius.

2. ² Tai matavimo vietos: labiausiai nutolusios nuo katodinės stoties įrengimo vietos; vietos, kuriose buvo nustatytos ribinės (mažiausia ir didžiausia) konkrečiame dujotiekio ruože katodinės apsaugos reikšmės; stebimi apsauginės dangos defektai. Pasirenkama ne mažiau 20 matavimo vietų arba visos, jeigu dujotiekio ruože iki 20 matavimo vietų.

7 lentelė. Slėgių verčių ribos, taikomos saugos įtaisams¹ ir dujų slėgio reguliatoriams

Didžiausio darbinio slėgio (MOP) ribos (bar)	Galimo darbinio slėgio (GDS) ribos	Laikino darbinio slėgio (LDS) ribos ²	Didžiausio atsitiktinio slėgio (DAS) ribos ^{3, 4}
$MOP \leq 0,1$	1,125 MOP	1,5 MOP	2,5 MOP
$0,1 < MOP \leq 2,0$	1,125 MOP	1,5 MOP	1,75 MOP
$2,0 < MOP \leq 5,0$	1,075 MOP	1,3 MOP	1,4 MOP
$5,0 < MOP \leq 16,0$	1,050 MOP	1,2 MOP	1,3 MOP

Pastabos:

1. ¹ Naudojant apsauginius dujas išleidžiančius slėgio saugos įtaisus, jų suveikimo slėgis turi būti mažesnis už DAS. Tai numatoma pasirenkant išleidimo įtaiso suveikimo slėgio vertę ir pralaidumą;

2. ² LDS ribos skirtos nustatyti kontrolinių reguliatorių slėgio ribas;

3. ³ DAS ribos skirtos nustatyti apsauginių dujų srauto uždarymo vožtuvų suveikimo viršutines slėgio ribas (jos negali būti didesnės už stiprumo bandymo slėgį). Apatines slėgio ribas nustato įrenginių savininkas ar juos eksploatuojanti įmonė;

4. ⁴ Dujų sistemų, tiesiogiai sujungtų su vartotojų sistemomis, kuriose yra sumontuoti buitiniai dujas deginantys prietaisai DAS ribojamas iki 0,05 bar;

5. Nustatant saugos įtaisų ir dujų slėgio reguliatorių veikimo ribas atsižvelgti į Lietuvos standarto LST EN 12186:2015 reikalavimus.

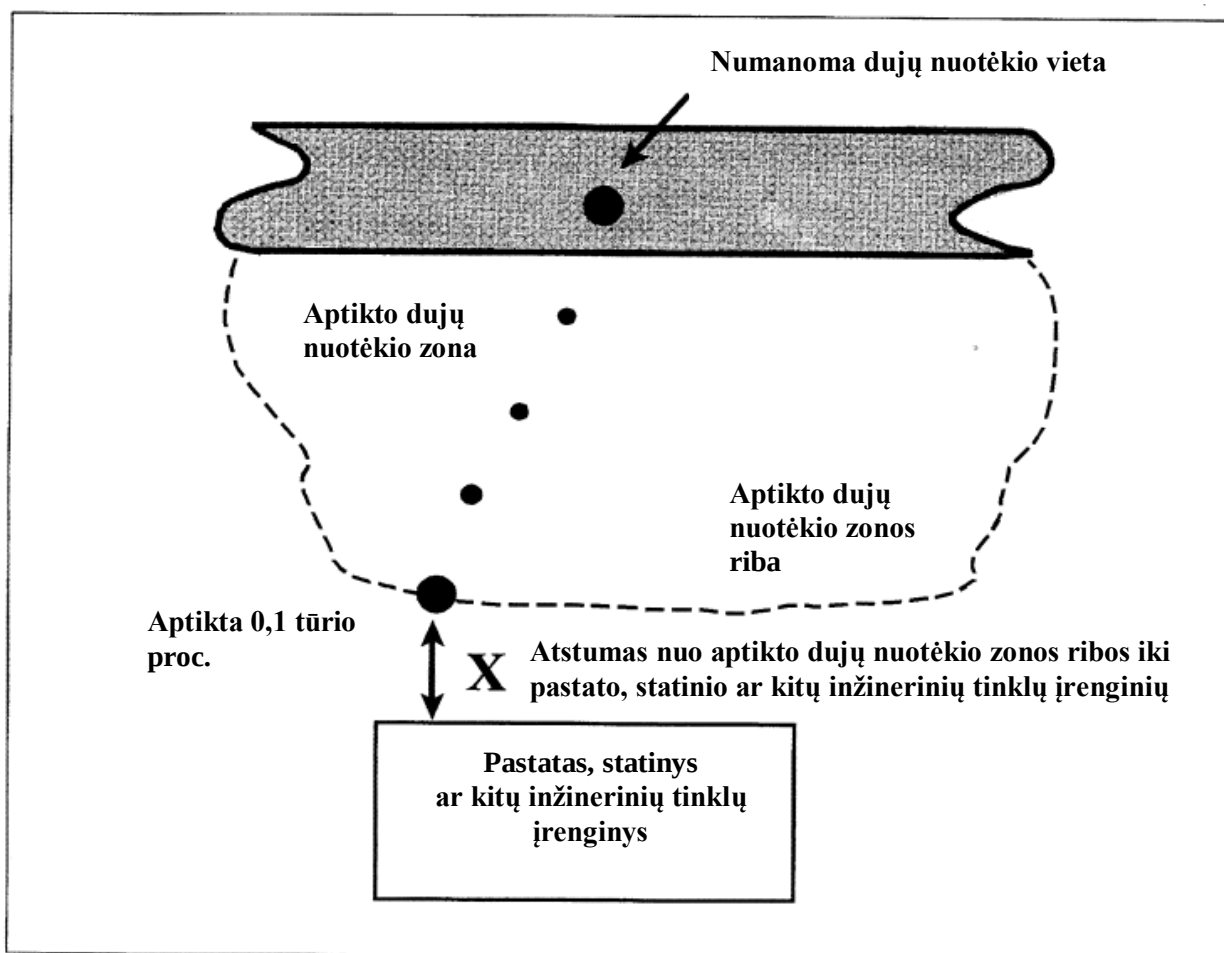
TECHNINĖS PRIEŽIŪROS METU NUSTATYTŲ DUJŲ NUOTĖKIŲ IR DUJOTIEKIŲ DEFEKTŲ ANALIZAVIMO, VERTINIMO, KLASIFIKAVIMO IR ŠALINIMO PRINCIPAI

I SKYRIUS

DUJŲ NUOTĖKIŲ IŠ POŽEMINIŲ DUJOTIEKIŲ IR JŲ ĮTAISŲ VERTINIMAS, KLASIFIKAVIMAS IR ŠALINIMAS

1. Nustatyti dujų nuotėkiai iš požeminių dujotiekių ir jų įtaisų klasifikuojami pagal pavojingumą, įvertinant aptikto dujų nuotėkio zonos ribos atstumą iki pastatų, statinių ar kitų inžinerinių tinklų įrenginių, dujų išplitimą ir dujų koncentraciją bei atsižvelgiant į galimą riziką ir keliamą pavojų. Jų suskirstymas į dujų nuotėkio vietos klases padeda priimti sprendimus, kaip ir kokia eilės tvarka šalinti dujų nuotėkius.

2. Dujų nuotėkiai iš požeminių dujotiekių ir jų įtaisų skirstomi į dujų nuotėkio vietos klases A, B ir C, atsižvelgiant į vietos sąlygas ir atstumus nuo aptikto dujų nuotėkio zonos ribos iki pastato, statinio ar kitų inžinerinių tinklų įrenginių bei vadovaujantis 1 paveiksle pateiktu dujų nuotėkio klasės nustatymo pavyzdžiu ir 1 lentelėje nurodytais atstumais.

1 paveikslas. Dujų nuotėkio vietos klasės nustatymo pavyzdys

1 lentelė. Dujų nuotėkio vietos klasifikavimas

Dujų nuotėkio vietos klasė	X Atstumas nuo aptikto dujų nuotėkio zonos ribos iki pastato, statinio ar kitų inžinerinių tinklų įrenginių
A	Dujų koncentracija pastate, statinyje ar kitų inžinerinių tinklų įrenginiuose
B	Nuo 0 iki 4 m
C	Daugiau kaip 4 m

3. Atitinkamos dujų nuotėkio vietos klasės kriterijus yra dujų nuotėkio paieškos rezultatas, kaip nustatytas aptikto dujų nuotėkio zonos ribos atstumas iki pastato, statinio ar kitų inžinerinių tinklų įrenginių. Aptikto dujų nuotėkio zonos riba yra mažiausio įvertinamo dujų koncentracijos matavimo prietaiso rodmenis riba (prietaiso jautrumas: $< 0,1$ % metano dujų koncentracijos). Gavus tokį rezultatą, laikoma, kad iš dujotiekio išsiveržusių dujų kelias yra nueitas, esant bet kokiam dujotiekio darbiniam slėgiui, atsižvelgiant į visas dirvožemio ir paviršiaus struktūros teikiamas poveikio galimybes.

4. Dujų nuotėkio vietos klasė A reiškia, kad dujų koncentracija aptikta pastate, statinyje ar kitų inžinerinių tinklų įrenginiuose ir būtina nedelsiant imtis saugumo užtikrinimo priemonių, nurodytų Taisyklių 3 priedo 5 punkte, atkasti dujotiekį ir lokalizuoti dujų nuotėkį.

5. Esant dideliame pavojui rekomenduojamos saugumo užtikrinimo priemonės:

5.1. pavojaus pobūdžio ir apimties nustatymas;

5.2. pavojingos zonos atlaisvinimas, uždujintos vietos aptvėrimas, įspėjamųjų ženklų išdėstymas, kad į pavojingą zoną nepatektų pašaliniai asmenys;

5.3. uždujintų vietų vėdinimas, jeigu reikia naudojami mechaniniai vėdinimo įrenginiai;

5.4. Taisyklių 49 punkte nurodytais atvejais dujų sistemos ar jos dalies atjungimas (dujų srauto nutraukimas į pastatą);

5.5. jeigu reikia, asmenų, kuriems galimai kyla pavojus, evakavimas;

5.6. dujų koncentracijos kontrolė aplinkiniuose pastatuose, statiniuose ir kitų inžinerinių tinklų įrenginiuose;

5.7. dujų kilmės nustatymas (atliekama aptiktų dujų analizė ir įsitikinama, ar aptiktos dujos);

5.8. dujų nuotėkio vietos suradimas ir dujų nuotėkio lokalizavimas.

6. Dujų nuotėkio vietos klasė B rodo, kad aptikto dujų nuotėkio zonos riba yra netoli pastato, statinio ar kitų inžinerinių tinklų įrenginių, todėl būtina nedelsiant imtis saugumo užtikrinimo priemonių, nurodytų Taisyklių 3 priedo 5 punkte, atkasti dujotiekį ir lokalizuoti dujų nuotėkį.

7. Dujų nuotėkio vietos klasei C priskiriamos tokios dujų nuotėkio vietos, kurių paieškos rezultatas leidžia manyti, kad esant tokiam jų atstumui iki pastato, statinio ar kitų inžinerinių tinklų įrenginių dujos į pastatą, statinį ar kitų inžinerinių tinklų įrenginį nepateks.

8. Nustačius C klasės dujų nuotėkį, jį galima įtraukti į taisymo ar remonto darbų planą, jei nėra tikslinga iškart pašalinti dujų nuotėkį.

9. Nustačius nuotėkio klasę ir skyrus atitinkamas priemones, šiuos duomenis būtina aiškiai pažymėti tikrinimo dokumentuose.

10. Jei dėl dujų nuotėkio vietos klasės nustatymo kiltų abejonių, būtina dujų nuotėkį priskirti aukštesnei klasei.

11. Pagal atitinkamą dujų nuotėkio vietos klasę turi būti taikomos priemonės (2 lentelė), leisiančios išvengti galimo pavojaus ir saugiai atlikti dujų nuotėkio lokalizavimo, dujotiekio remonto darbus, pakeisti sugedusias dalis.

2 lentelė. Dujų nuotėkio vietos klasėms priskiriamos priemonės

Dujų nuotėkio vietos klasė	Dujų nuotėkio aptikimo vieta	Priskiriamos priemonės	Patikrinimas	Dujų nuotėkio lokalizavimo ar remonto darbų pradžia
A	Pastate, statinyje ar kitų inžinerinių tinklų įrenginiuose	Imtis saugumo užtikrinimo priemonių, nedelsiant pašalinti pavojų ir lokalizuoti dujų nuotėkį	Pagal poreikį iki pašalinimo	Nedelsiant
B	Netoli pastato, statinio ar kitų inžinerinių tinklų įrenginių	Imtis saugumo užtikrinimo priemonių, nedelsiant lokalizuoti dujų nuotėkį	Pagal poreikį iki pašalinimo	Nedelsiant
C	Galima daryti išvadą, kad dujos į pastatą, statinį ar kitų inžinerinių tinklų įrenginius nepateks	Įtraukti į taisymo arba remonto darbų planą	Pagal poreikį iki pašalinimo	Per 1 savaitę

12. Pašalinus dujų nuotėkį turi būti atliktas pakartotinis šio požeminio dujotiekio ruožo sandarumo patikrinimas ir įsitikinama, kad nuotėkio vietų daugiau nėra.

II SKYRIUS

DUJŲ NUOTĖKIŲ IŠ ANTŽEMINIŲ DUJOTIEKIŲ IR JŲ ĮTAISŲ VERTINIMAS, KLASIFIKAVIMAS IR ŠALINIMAS

13. Nustatyti dujų nuotėkiai iš antžeminių dujotiekių ir jų įtaisų klasifikuojami pagal pavojingumą, įvertinant aptikto dujų nuotėkio išmatuotą dujų (metano) koncentraciją nustatytoje nuotėkio vietoje. Jų suskirstymas į dujų nuotėkio klases padeda priimti sprendimus, kaip ir kokia eilės tvarka šalinti dujų nuotėkius.

14. Dujų nuotėkiai iš antžeminių dujotiekių ir jų įtaisų skirstomi į dujų nuotėkio lygius L1, L2 ir L3, nurodytus Taisyklių 3 priedo 3 lentelėje. Dujų nuotėkio lygiai nustatomi pagal maždaug už 10 cm (360⁰ spinduliu) išmatuotą didžiausią dujų koncentraciją nustatytoje nuotėkio vietoje.

3 lentelė. Dujų nuotėkio klasifikavimas

Dujų nuotėkio lygis	Nustatyta koncentracija dujų nuotėkio vietoje
L 1	Nuo $\geq 5\,000$ ppm (0,5 %) (metano dujų koncentracijos)
L 2	Nuo ≥ 200 ppm (0,02 %) iki $< 5\,000$ ppm (0,5 %) (metano dujų koncentracijos)
L 3	Nuo 10 ppm (0,001 %) iki < 200 ppm (0,02 %) (metano dujų koncentracijos)

Pastabos:

1. Dėl skirtingų aplinkos ir montavimo sąlygų šio metodo ir orientacinio pobūdžio koncentracijų verčių negalima taikyti pastatų vidaus dujų sistemų dujotiekiams.
2. Nurodytos vertės taikomos siurbliams matavimo prietaisams su 50 l / h įsiurbimo tūriu.
3. Vietoje atliekant bendros dujotiekio būklės ir gedimo vietos aplinkos įvertinimą (šalia

esančių pastatų patalpų uždujinimo rizika ar dujų užsiliepsnojimo galimybė ir pan.), galimi dujų nuotėkio įvertinimo arba klasifikavimo nuokrypiai. Jei dėl dujų nuotėkio lygio nustatymo kiltų abejonių, būtina dujų nuotėkį priskirti aukštesniam lygiui.

15. Pagal atitinkamą dujų nuotėkio lygį turi būti taikomos priemonės (4 lentelė), leisiančios išvengti galimo pavojaus ir saugiai atlikti dujų nuotėkio lokalizavimo, dujotiekio remonto darbus, pakeisti sugedusias dalis. Iškilus pavojui būtina nedelsiant imtis saugumo užtikrinimo priemonių, nurodytų Taisyklių 3 priedo 5 punkte iškilusiam pavojui pašalinti.

4 lentelė. Dujų nuotėkio lygiams priskiriamos priemonės

Dujų nuotėkio lygis	Nustatyta esama būklė	Priemonės	Pakartotinis patikrinimas	Dujų nuotėkio lokalizavimo ar remonto darbų pradžia
L1	Kelia didelį pavojų eksploataavimo metu (pvz. pastebima vizualiai, pagal garsą, pagal kvapą)	Taikyti saugumo užtikrinimo priemonės, pašalinti pavojų	-	Nedelsiant
L2	Galima eksploataavimo rizika	Taikyti saugumo užtikrinimo priemonės, pašalinti pavojų	Pagal poreikį	Ne vėliau kaip per savaitę po nustatymo
L3	Nustatyta būklė neturi tiesioginio poveikio eksploataavimo saugai	Pašalinti dujų nuotėkį	Pagal poreikį	Ne vėliau kaip per mėnesį po nustatymo

III SKYRIUS

DUJOTIEKIŲ DEFEKTŲ VERTINIMAS, KLASIFIKAVIMAS IR ŠALINIMAS

16. Atsižvelgiant į pavojaus galimybę nustatyti dujotiekių defektai turi būti klasifikuojami. Jų suskirstymas į defektų klases padeda priimti sprendimus, kaip ir kokia eilės tvarka šalinti gedimus. Pagal atitinkamą klasę turi būti taikomos priemonės, leisiančios išvengti galimo pavojaus ir atlikti remontą arba pakeisti sugedusias dalis. Dujotiekių defektų klasės ir taikomos priemonės nurodytos Taisyklių 3 priedo 5 lentelėje.

5 lentelė. Dujotiekių defektų klasifikavimas

Defektų klasė	Defektų rūšys	Priemonės	Pakartotinis patikrinimas	Taisymo darbų pradžia
K1	Dujotiekių defektai, keliantys didelį pavojų tolesniam jų eksploatavimui	Taikyti apsaugos priemonės, pašalinti pavojų	-	Nedelsiant
K2	Dujotiekių defektai, galimai keliantys pavojų toliau juos eksploatuojant	Taikyti apsaugos priemonės	Pagal poreikį, iki remonto darbų	Pateikiant patikros ataskaitą
K3	Dujotiekių defektai, neturintys tiesioginio	Ištraukti į taisymo arba techninės	Pagal poreikį	Ne vėliau kaip per metus nuo

	poveikio eksploatavimo saugai	priežiūros darbų planą		nustatymo*
--	-------------------------------	------------------------	--	------------

Pastabos:

1. Dėl skirtingų aplinkos ir montavimo sąlygų šio klasifikavimo negalima taikyti vidaus pastatų dujų sistemų dujotiekiams.

2. * Netaikoma požeminių plieninių dujotiekių apsauginės dangos defektams apsaugotuose katodinės apsaugos priemonėmis dujotiekiuose ir defektams, kurie įrašomi į remonto ar rekonstravimo darbų planą (programą).

Lentelės pakeitimai:

Nr. [1-35](#), 2018-02-19, paskelbta TAR 2018-02-21, i. k. 2018-02592

INFORMACIJA DUJŲ VARTOTOJAMS APIE BŪTINUS VEIKSMUS, KAI UŽUODŽIAMAS DUJŲ KVAPAS

1. Užuodus dujų kvapą, būtina pranešti apie tai skirstymo sistemos operatoriui (dujų avarinei tarnybai), naudojantis telefonu už pastato ribų arba patalpoje, kurioje dujų kvapas neužuodžiamas.

2. Veiksmai užuodus dujų kvapą pastatuose:

2.1. uždaryti dujinių prietaisų uždarymo įtaisus ir uždarymo įtaisus, esančius prieš dujinius prietaisus, nesinaudoti dujiniais prietaisais;

2.2. plačiai atidaryti duris ir langus ir sukėlus skersvėjį vėdinti patalpas, vengti patalpų, kuriose užuodžiamas dujų kvapas;

2.3. nekurti atviros ugnies, jei ji dega – užgesinti, nerūkyti, nesinaudoti degtukais ir žiebtuvėliais;

2.4. nesinaudoti elektros prietaisais, jungikliais, kištukais, skambučiais, telefonais, domofonais ar kita pastato ryšio įranga;

2.5. nesinaudojant skambučiais įspėti namo gyventojus ir pasišalinti iš pastato;

2.6. jei girdėti, kaip veržiasi dujos, nedelsiant pasišalinti iš pastato, neleisti į jį kitų asmenų, pasišalinus iš pastato, nedelsiant apie ypatingą pavojų pranešti skirstymo sistemos operatoriui (dujų avarinei tarnybai), ugniagesiams ir policijai;

2.7. užuodus iš neprieinamų patalpų sklindantį dujų kvapą, skubiai pranešti skirstymo sistemos operatoriui (dujų avarinei tarnybai), ugniagesiams ir policijai.

3. Veiksmai užuodus dujų kvapą lauke:

3.1. skubiai pranešti skirstymo sistemos operatoriui (dujų avarinei tarnybai);

3.2. uždaryti aplinkinių pastatų langus ir duris;

3.3. nekurti atviros ugnies, jei ji dega – užgesinti, nerūkyti, nesinaudoti degtukais ir žiebtuvėliais;

3.4. nesinaudoti elektros jungikliais, kištukais, skambučiais;

3.5. nesinaudojant skambučiais įspėti namo gyventojus, pasišalinti iš zonos, kurioje užuodžiamas dujų kvapas.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-282](#), 2015-12-09, paskelbta TAR 2015-12-09, i. k. 2015-19480

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 1-82 „Dėl Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-285](#), 2016-10-28, paskelbta TAR 2016-10-31, i. k. 2016-25879

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 1-82 „Dėl Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-35](#), 2018-02-19, paskelbta TAR 2018-02-21, i. k. 2018-02592

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 1-82 „Dėl Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-159](#), 2019-05-21, paskelbta TAR 2019-05-21, i. k. 2019-08053

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 1-82 „Dėl Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-101](#), 2020-04-22, paskelbta TAR 2020-04-23, i. k. 2020-08503

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 1-82 „Dėl Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-268](#), 2021-10-20, paskelbta TAR 2021-10-20, i. k. 2021-21843

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 1-82 „Dėl Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-460](#), 2022-12-12, paskelbta TAR 2022-12-12, i. k. 2022-25293

Dėl energetikos ministro 2012 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 1-82 „Dėl Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo